

Vjesnik Вісник

Broj 102, 5/2025. / Номер 102, 5/2025.

ISSN 1847-327X

ukrajinske zajednice u Hrvatskoj

української громади в Хорватії

U VUKOVARU ODRŽANA
XVIII. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA U HRVATSKOJ

28 ЧЕРВНЯ – ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

28 червня 2025 року Україна відзначає 29-ту річницю прийняття Конституції – головного нормативно-правового акта держави, який закріплює основи суспільного ладу, державний устрій, систему, порядок утворення, принципи організації і діяльності державних органів, права та обов'язки громадян.

Ухвалення та введення в дію Верховною Радою України Основного закону 28 червня 1996 року стало важливим етапом утвердження державності, мало величезне політичне та правове значення для розвитку української політичної нації та громадянського суспільства. Венеціанська комісія визнала, що наша Конституція в частині прав, свобод та обов'язків громадян відповідає міжнародним стандартам у галузі конституційного права. Українська Конституція зорієнтована на гуманістичні ідеали та правові відносини між суспільством і державою. Такою вона є, зокрема, тому, що, попри колоніальне і тоталітарне минуле, українцям завжди був власний пошук норм і засад, які б регулювали взаємодію між населенням і владою. Власне, це також

робить нас частиною Європи та істотно відрізняє від Росії.

Конституція України – головний нормативно-правовий акт держави, який закріплює основи суспільного ладу, державний устрій, систему, порядок утворення, принципи організації і діяльності державних органів, регулює відносини між державою та суспільством, гарантує права і свободи людини.

Конституція України – не лише ядро нашої національної правової системи України, а й наш моральний орієнтир. Для нас, українців, Конституція – це про права і свободи, про гідність і цінності, стійкість та нескореність.

Сьогодні, в умовах повномасштабної війни Росії проти України і численних злочинів окупантів, ми як ніколи розуміємо важливість цінностей, закладених у Конституції України, та необхідність їх захисту і збереження для майбутніх поколінь.

Українська Конституція – реальна, дієва. Натомість для рашистського режиму, як і його попередника комуністичного тоталітаризму, норми, записані в їхній конституції, є формальними, декларативними, які не захищають ні власних громадян від обмеження прав, ні інші народи від злочинів агресії.

Історично конституційний процес свідчить про наміри юридичного закріплення на найвищому рівні таких цінностей Українського народу, як демократія, верховенство права, рівність громадян, незалежність і територіальна цілісність своєї держави та європейський цивілізаційний вибір.

IMPRESUM:

Izdavač: Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske
Видавця: Українська громада Республіки Хорватія
Vijeće Europe 204, 32 000 Vukovar
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: PBZ HR4823400091110579040

Uredništvo Vjesnika:
Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek
Tel: 098/ 1933-288
e-mail: vjesnikuz@gmail.com
ISSN 1847-327X

“Vjesnik” je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: 1000 primjeraka
Tisak: Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek

За видавця: Владо Карешин
Za izdavača: Vlado Karešin

Головний редактор: Оксана Мартинюк
Glavni urednik: Oksana Martinjuk

Редакція:
Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк,
Віктор Камінський, Оксана Стурко, Тетяна Рамач

Uredništvo:
Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk,
Viktor Kaminskyj, Oksana Sturko, Tetjana Ramač

Лектор хорватської мови: Нівес Романек
Lektor hrvatskog jezika: Nives Romanjek
Дизайн та комп'ютерна верстка: Антонія Буруш
Dizajn i kompjuterski prijelom: Antonia Buruš

Novosti iz djelatnosti Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske

- 4 U VUKOVARU ODRŽANA 82. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE
5 U OSIJEKU ODRŽANA SVEČANA SJEDNICA POVODOM 100. BROJA „VJESNIKA UKRAJINSKE ZAJEDNICE U HRVATSKOJ“
6 SKRB O ZAŠTITI PRAVA NACIONALNIH MANJINA
7 UKRAJINSKA ZAJEDNICA RH PRIPREMA ODRŽAVANJE LIJETNE ŠKOLE ZA IZUČAVANJE UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE
7 PRIRUČNIK ZA LIJETNU ŠKOLU „ZOVEM SE UKRAJINAC I TIME SE PONOSIM“
8 UKRAJINSKI RATNI VETERANI U POSJETU OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI
9 U VUKOVARU ODRŽANA XVIII. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA U HRVATSKOJ
12 ВІДБУЛАСЯ XVIII ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ХОРВАТІЇ
15 СОФІЯ АНДРУХОВИЧ. ПРО КОРДОНИ ПАМ’ЯТІ, ІДЕНТИЧНОСТІ І ТІЛА
16 ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИГА «15 РОКІВ УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОМУ ТОВАРИСТВУ «ДНІПРО» - РІКА»
16 U LIPOVLJANIMA ODRŽANA 83. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE
17 ГЛАВА УГКЦ ПІД ЧАС ПАЛОМНИЦТВА У ВАТИКАНІ: «СЬОГОДНІ В ЛІТУРГІЙНИЙ СПОСІБ ВІДБУВСЯ ПАТРІАРШИЙ СОБОР УГКЦ»
18 «ЗАЛИШАЙМОСЯ ЄДИНИМИ В ОДНІЙ ВІРІ Й НАДІЇ», — ПАПА ЛЕВ XIV ДО ЄПІСКОПІВ СИНОДУ УГКЦ

Djelatnost naših društava

- 19 U RIJECI USPIJEŠNO ODRŽAN IX. UKRAJINSKI MEĐUNARODNI FESTIVAL PIJESME, GLAZBE, PLESA I LIKOVNE UMJETNOSTI
20 ПРОЄКТ «МОЛОДІ АМБАСАДОР(К)И РОЗМАЇТТЯ»
20 DUNAV FEST U VUKOVARU
21 15 РОКІВ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА «ДНІПРО» РІКА
22 ТАНОК «НЕЗЛАМНА» НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ЗАХИСНИКІВ
23 ДРУГА РІЧНИЦЯ ДІЯЛЬНОСТІ УКПТ «ГАЛИЧИНА» КАРЛОВАЦ
24 ЛЕБЕДІ НАД ФОРТЕЦЕЮ: МИСТЕЦЬКА ПОДІЯ, ЯКА ОБ’ЄДНАЛА СЕРЦЯ
25 У ПЕТРІВЦЯХ ВІДБУВСЯ ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ «УКРАЇНА В СЕРЦІ»
26 ČLANOVI UKPD „TARAS ŠEVČENKO“ IZ KANIŽE ČUVAJU PLES KAO DIO UKRAJINSKOG IDENTITETA
27 ФРАНКОВЕ «СОНЕЧКО» НА МАНІФЕСТАЦІЇ «ПЕРШІ ОПЛЕСКИ»
27 ДИТЯЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ ФОЛЬКЛОРУ В ДАРДІ
28 „IGRA KOLO MALENO“
29 «СКАРБИ ПРЕДКІВ У НАШИХ СЕРЦЯХ»
29 BLAGO PREDAKA U NAŠIM SRCIMA
30 U GAREŠNICI ODRŽANA SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA „DJECA SU UKRAS SVIJETA“
31 XXVI. FESTIVAL U HRUŠEVCU KUPLJENSKOM

Čuvajmo vjeru i duhovne tradicije

- 32 SVETKOVINA SVETOG ANTUNA U PODVINJU
33 KONCERTI KOMORNOG ZBORA „CANTORES DEI“ KROZ HRVATSKU
34 TIJELOVSKA PROCESIJA U SLAVONSKOM BRODU

IN MEMORIAM

- 34 Milenko Popović(1936. – 2025.)
35 «ПЕТРИКІВСЬКІ КВІТИ» НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ

NA NASLOVNOJ STRANICI: U VUKOVARU ODRŽANA XVIII. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA U HRVATSKOJ

U VUKOVARU ODRŽANA 82. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

U Ukrajinskom domu u Vukovaru 26. travnja 2025. godine održana je 82. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. Nakon utvrđenog kvoruma, prisutne je pozdravio i predložio dnevni red predsjednik Ukrajinske zajednice RH g. Vlado Karešin.

Sukladno dnevnom redu, izvješća o financijskom poslovanju i o radu Ukrajinske zajednice RH za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine je pročitala tajnica Ukrajinske zajednice RH gđa Marija Semenjuk Simeunović koja su uz dopune bila jednoglasno usvojena. Također, jednoglasno je usvojeno izvješće o financijskom poslovanju i provedenim aktivnostima za prvi kvartal 2025. godine.

Predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin naglasio je kako je Savjet za nacionalne manjine RH donio Odluku o sufinanciranju programa za 2025. godinu uz 12,7% povećanja u odnosu na prethodnu, 2024. što omogućuje udruga kvalitetno izvršenje godišnjeg plana i programa, te izrazio zahvalnost Republici Hrvatskoj i Savjetu za nacionalne manjine RH za potporu i razumijevanju u očuvanju nacionalnog identiteta svih nacionalnih manjina koje djeluju na području Republike Hrvatske, posebno ukrajinske.

Dogovoreno je održavanje svečane sjednice u Osijeku 7. lipnja 2025. povodom jubilarnog izdanja 100. broja Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj.

Prezentiran je plan programa 18. Središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj koja je planirana u Vukovaru 13. i 14. lipnja 2025. godine.

Odgovorne osobe za organizaciju te nastavni plan i program Ljetne škole Vlado Karešin i prof. Tetjana Ramač obavijestili su prisutne o detaljima organizacije, terminima te sastavu predavača škole koja će se održati u odmaralištu CK Županja u Rogoznici od 5. do 21. srpnja 2025. godine u dvije skupine.

Gospođa Marija Meleško je upoznala Predsjedništvo s novim projektom Ljetne škole Ukrajinske zajednice Grada

Zagreba koja je predviđena za djecu iz Zagreba i biti će održana u Zagrebu u razdoblju od 23. do 29. lipnja 2025. godine.

Članovi Predsjedništva donijeli su Odluku o zapošljavanju dvije administrativne djelatnice Ukrajinske zajednice RH (Lyudmila Voloshina i Tetyana Kochnyeva) na neodređeno vrijeme na pola radnog vremena.

Raspravljalo se o značajnom nastupu u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski u Zagrebu 30. studenog 2025. na manifestaciji kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina gdje će Ukrajinska zajednica RH predstaviti ukrajinski narodni ples. Dogovoreno je da će se istim plesom Ukrajinska zajednica RH predstaviti i na Lipovljanskim susretima 30. kolovoza 2025.

Članovi Predsjedništva su raspravljali o web stranici Ukrajinske zajednice RH i drugim značajnim pitanjima koja su bitna za realizaciju godišnjeg plana i programa te djelatnosti Ukrajinske zajednice RH u budućnosti.

Oksana Martinjuk

U OSIJEKU ODRŽANA SVEČANA SJEDNICA POVODOM 100. BROJA „VJESNIKA UKRAJINSKE ZAJEDNICE U HRVATSKOJ“

U Konferencijskoj dvorani hotela „Waldinger“ u Osijeku 7. lipnja 2025. godine održan je značajan događaj za cijelu ukrajinsku zajednicu Republike Hrvatske – svečana sjednica povodom objavljivanja 100. broja „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“. Ovo nije samo obljetnica, već i simbol stabilnosti, odanosti ideji, ljubavi prema materinskom jeziku te dosljednog i kontinuiranog višegodišnjeg rada. Događaj je organizirala Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Svečana sjednica okupila je brojne ugledne goste iz javnog života, predstavnike državnih institucija, urednike, dopisnike i redovite čitatelje „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“.

Svečanu sjednicu je vodila glavna urednica „Vjesnika“, gospođa Oksana Martinjuk, osoba koja neumorno vodi uredništvo od 2009. godine i provodi ne samo novinarski projekt, već srce i glas ukrajinske zajednice u Hrvatskoj. Zahvaljujući svom titanskom radu, profesionalnosti, istančanom uredničkom osjećaju i suptilnom osjećaju za ukrajinski i hrvatski kulturni kontekst, „Vjesnik“ je postao ne samo izvor informacija, već i kronika moderne povijesti Ukrajinaca u Hrvatskoj. Oksana Martinjuk iskreno je zahvalila svima koji su godinama podržavali izdavanje „Vjesnika“ – riječju, djelom i dobrim srcem.

Predsjednik Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske, gospodin Vlado Karešin, otvarajući svečani dio pozdravio je sve prisutne te izrazio iskrenu zahvalnost svim suradnicima „Vjesnika“, od onih koji su započeli rad na ukrajinskom glasilu do onih koji su nedavno postali dopisnici. Posebnu zahvalnost uputio je glavnoj urednici Oksani Martinjuk za njezin dugogodišnji kontinuirani rad, za činjenicu da „vodi ovaj brod“ kroz sve izazove vremena. U ime Ukrajinske zajednice RH, gospodin Vlado Karešin uručio joj je veliki buket cvijeća kao mali, ali iskren znak velike zahvalnosti za sve učinjeno na području informiranja Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Sudionicima događaja obratio se i zamjenik predsjednika Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, gospodin Vladimir Ham, pohvalivši dugogodišnje postojanje časopisa.

Iz osobnog iskustva razumije koliko je ovaj posao težak, a istovremeno i važan, budući da je i sam u prošlosti bio glavni urednik jednog od njemačkih časopisa u Hrvatskoj. Prema njegovim riječima, objavljivanje svakog broja veliko je postignuće koje zaslužuje poštovanje.

Među ostalim uvažanim gostima bio je i Andrij Lupak, savjetnik veleposlanika Ukrajine u Hrvatskoj, koji je naglasio da „Vjesnik“ nije samo informativni časopis. To je most kroz koji Hrvati i Ukrajinci u Hrvatskoj mogu bolje upoznati ukrajinsku kulturu, njezinu povijest i sadašnjost. Prema njegovim riječima, „Vjesnik“ je već danas izvor znanja, a u budućnosti će zasigurno postati neprocjenjiva arhiva i materijal za znanstvena istraživanja povijesti Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Saborski zastupnik IV. saziva, gospodin Boris Graljuk, obratio se prisutnima pozdravnim govorom, u kojemu je nakon čestitki i pohvala cjelokupnom uredničkom timu pojasnio vrijednost simbolike svake naslovnice jer one odražavaju ne samo unutarnje procese u ukrajinskoj zajednici u Hrvatskoj, već su istovremeno usko povezane i s događajima kako u Ukrajini, tako i u samoj Hrvatskoj. Od prvog do stotog broja svaki je broj vizualno i smisleno svjedočanstvo vremena koje je dotaknulo ukrajinsku povijest u europskom kontekstu. Naglasio je također kako takve publikacije ne samo čuvaju sjećanje, već formiraju nacionalnu samosvijest budućih generacija.

Gospođa Marija Meleško, članica Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, koja je također čestitala svima na jubilarnom broju, dirljivo se prisjetila svojih početaka rada na „Vjesniku“. Zahvalila je Savjetu za nacionalne manjine RH i Vladi Republike Hrvatske na stalnoj financijskoj potpori koja omogućuje da ovakva jedinstvena publikacija živi, razvija se i čuva ukrajinski identitet van svojih granica.

Izaslanik gradonačelnika Grada Osijeka, gospodin Roman Kristić, obratio se okupljenima i istaknuo kako mu je iznimno drago što je prisutan na ovakvom događaju. Izrazio je radost što se upravo u Osijeku, u gradu u kojemu žive 22 nacionalne manjine, rađa i razvija časopis koji predstavlja ukrajinsku kulturu i glas ukrajinske zajednice u Hrvatskoj.

Predstavnica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, gospođa Suzana Biglbauer, u svom je govoru skrenula pozornost na plodnu suradnju s Ukrajinskom zajednicom RH i UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek. Naglasila je važnost očuvanja tiskane baštine i dokumentiranja života nacionalnih manjina u kulturnom prostoru kako grada Osijeka, tako i u cjelokupnom prostoru Republike Hrvatske.

Posebno treba spomenuti govor lektorice „Vjesnika“, profesorice hrvatskoga jezika Nives Romanjek, koja se prisjetila da je u rad uključena od četvrtog broja. Govorila je o iznimno odgovornom lektorskom poslu te pohvalila dopisnike koji tijekom godina postaju sve vještiji u pisanju, a tekstovi su zanimljiviji i gramatički ispravniji (budući je većini dopisnika hrvatski jezik drugi materinski jezik). Njezine riječi bile su priznanje značajnog profesionalnog rasta cijelog uredničkog i dopisničkog tima.

Jedan od najemotivnijih dijelova svečanog programa bila je video prezentacija, u kojoj su gosti imali priliku vidjeti putovanje „Vjesnika“ od prvog do stotog broja. Iza svakog broja su dani i noći napornog rada uredničkog tima, kreativne potrage, urednički izazovi, kao i žive priče ukrajinskih udruga i Ukrajinaca u Hrvatskoj. Također, svi su se, u spomenutoj video prezentaciji, mogli prisjetiti velikih imena Ukrajinaca u Hrvatskoj koji više nisu s nama, a dali su veliki doprinos u razvoju „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“. Zaseban video bio je posvećen svakodnevnom radu članova uredništva, koji obično ostaje „iza kulisa“, ali je osnova za osiguravanje da „Vjesnik“ uvijek na vrijeme stigne do čitatelja.

Glazbeni dio programa obogatio je nastup operne pjevačice Tamare Šarlije koja je izvela dvije dirljive pjesme iz poznatog hrvatskog mjuzikla „Jalta, Jalta“. Njezin snažan glas i scenska prisutnost, uz glazbenu pratnju Jelene Ajduković, ispunili su dvoranu atmosferom dubokih emocija, izmamivši suze u očima prisutnih. Nije to bio samo nastup – bio je to svojevrni

glazbeni odgovor na temu kojom ukrajinska zajednica živi: sjećanje, kultura, borba i nada.

Vrhunac događaja bila je dodjela počasnih zahvalnica uglednim dopisnicima i članovima uredništva. Ti ljudi – lektori, fotografi, autori, dizajneri, volonteri – godinama su ostali vjerni „Vjesniku“ i svojim radom osigurali njegovu stabilnost i kvalitetu. Publika im je ovacijama odala počast i bio je to iskreni poklon ne samo pojedincima, već i kolektivnom duhu koji ujedinjuje „Vjesnik“.

Prisutni su više puta naglasili da Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj nije samo izvor informacija, već kulturni most između Ukrajine i Hrvatske, između prošlosti i sadašnjosti, između zajednice i države. Sadrži glas onih koji žive daleko od pradomovine, ali svakodnevno stvaraju njezinu prisutnost riječima, pjesmama, fotografijama, analitikom i vijestima. Upravo zahvaljujući takvim inicijativama ukrajinska zajednica u Hrvatskoj ima svoje lice, svoju kroniku i svoje puno sudjelovanje u javnome životu zemlje.

Na dan proslave 100. broja „Vjesnika“ mnogi od prisutnih razmišljali su o budućnosti. Kako sačuvati i povećati postignuto? Kako privući mlađu generaciju? Kako ostati zanimljivi i relevantni u vremenima digitalnih izazova i dinamičnog medijskog okruženja? No, odgovor se činio u svakoj riječi glavne urednice koja je naglasila kako su iskrena ljubav prema cilju, profesionalno poštenje, podrška zajednici i predanost ukrajinskom identitetu ono što je bila, jest i biti će pokretačka snaga „Vjesnika“.

Ovaj povijesni dan ostat će nezaboravan ne samo za uredništvo, već i za sve koji su barem jednom dotaknuli stranice „Vjesnika“. A pred nama su novi brojevi, nove priče, nova imena i nova postignuća. Ukrajinska riječ u Hrvatskoj zvuči samouvjereno i čuje se punim glasom.

Davor Lagudza

SKRB O ZAŠTITI PRAVA NACIONALNIH MANJINA

Delegacija Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina u Hrvatskoj iz Austrije, Cipra i Gruzije sastala se s predstavnicima ukrajinske zajednice u Hrvatskoj u Ukrajinskom domu u Vukovaru 11. lipnja 2025. godine.

Na sastanku se razgovaralo o raznim aspektima zaštite ukrajinske nacionalne manjine, uključujući diskriminaciju, kulturu, religiju, medijsko prikazivanje, govor mržnje/zločine, uporabu imena i topografskih znakova, obrazovanje, jezična prava. Prisutni su razmijenili mišljenja o učinkovitosti jednakoosti i pristupu pravima pripadnika ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj.

Sastanku su ispred ukrajinske nacionalne manjine nazočili: Vlado Karešin, predsjednik Ukrajinske zajednice RH, Marija Semenjuk Simeunović, tajnica Ukrajinske zajednice RH, Ivan Šarek, predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara i Stefan Bojko, predsjednik UKPD „Ivan Franko“ Vukovar.

Marija Semenjuk Simeunović

UKRAJINSKA ZAJEDNICA RH PRIPREMA ODRŽAVANJE LJETNE ŠKOLE ZA IZUČAVANJE UKRAJINSKOG JEZIKA I KULTURE

Obavještavamo roditelje i polaznike o detaljima Ljetne škole za ukrajinski jezik i kulturu 2025. koja će se održati u odmaralištu Hrvatskog Crvenog Križa u Rogoznici. Ljetna škola za prvu skupinu (djeca do 7. razreda osnovne škole) održat će se u terminu od 4. do 12. srpnja 2025. godine, a za drugu skupinu (djeca od 7. razreda osnovne škole do 4.

razreda srednje škole) u terminu od 12. do 20. srpnja 2025. godine.

Predviđene aktivnosti: redovna nastava (6 školskih sati), sportske aktivnosti, tematske radionice, kulturno-zabavne aktivnosti, književno-glazbena večer, završni koncert.

Na ljetnoj školi će biti prisutni sljedeći predavači: prof. Tetyana Kochnyeva Ramač (odgovorna osoba za nastavni plan i program te predavač ukrajinskog jezika i književnosti za obje skupine), učitelj Davor Lagudza (predavač ukrajinskog jezika i književnosti za obje skupine), Ivica Kševi (predavač ukrajinske koreografije za obje skupine), prof. Anamarija Nerad (predavač ukrajinske glazbene kulture za obje skupine), prof. Ljudmila Vološina (predavač narodoznanstva za prvu skupinu), prof. Nataša Pavlešen Topolko (predavač povijesti i geografije Ukrajine za drugu skupinu). Odgovorna osoba za organizaciju: Vlado Karešin.

Svaki polaznik sa sobom treba ponijeti: pribor za osobnu higijenu, zdravstvenu iskaznicu, bilježnicu, pribor za pisanje, glazbeni instrument (tko ima), vezenu košulju (vyšyvanku), opremu za kupanje.

Veselimo se realizaciji još jedne Ljetne škole za ukrajinski jezik i kulturu u Republici Hrvatskoj!

Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske

PRIRUČNIK ZA LJETNU ŠKOLU „ZOVEM SE UKRAJINAC I TIME SE PONOSIM“

**ТЕТЯНА КОЧНЄВА РАМАЧ
ДАВОР ЛАГУДЗА**

**УКРАЇНЦЕМ
Я ЗОВУСЯ,
Й ТОЮ НАЗВОЮ
ГОРЖУСЯ!**

матеріали для літніх шкіл української мови та культури в Республіці Хорватія

Novo izdanje priručnika namijenjenog učenju ukrajinskoga jezika, tradicija, običaja i kulture, s prekrasnim domoljubnim naslovom „Zovem se Ukrajinac i time se ponosim!“, nastalo je s dubokom ljubavlju prema ukrajinskom jeziku, a upravo tu ljubav učitelji ljetnih škola trebaju prenijeti svojim učenicima. Autori priručnika su Tetyana Kochnyeva Ramač i Davor Lagudza.

Ovaj dvojezični priručnik osmišljen je za djecu ukrajinskoga podrijetla koja tek počinju učiti jezik svojih predaka. Sadrži zanimljiv ilustrirani materijal koji pomaže učenicima lakše razumijevanje tekstova i usvajanje osnovnog vokabulara. Pomno odabrani zadaci razvijaju komunikacijske vještine. Kroz edukativne sadržaje i teme, djeca imaju priliku koristiti ukrajinski jezik u svakodnevnim situacijama, pravilno naglašavati riječi i oblikovati rečenice. Teme i zadaci prilagođeni su interesima mlađe djece i uglavnom se odnose na okolinu koja ih svakodnevno okružuje.

Sadržaj je sustavno raspoređen, što učiteljima omogućuje postupan rad, od jednostavnih prema složenijim oblicima. Obzirom na dob djece, zadaci imaju motivirajući karakter i potiču djecu da sa zanimanjem rješavaju zadatke i odgovaraju na pitanja. Priručnik uključuje različite vrste zadataka: učenje abecede, čitanje i prevođenje tekstova, sastavljanje dijaloga, bojanke, te usvajanje novih riječi uz rječnik na kraju svake teme.

Posebno poglavlje posvećeno je pjesmama o ukrajinskom jeziku pod nazivom "Voli svoje, čitaj ukrajinsko!". U njemu će djeca pronaći misli i stihove ponajboljih ukrajinskih pjesnika koji će im ostati u sjećanju. Te pjesme neće ostaviti učenike ravnodušnim i otvorit će im vrata u riznicu ukrajinskoga naroda.

U priručniku je predviđeno i poglavlje posvećeno ukrajinskoj književnosti koja djecu poučava ljubavi prema domovini i jeziku. Učenici će se upoznati sa životom i stvaralaštvom Jurija Škrumeljaka, koji se osobito istaknuo kao dječji pisac. U knjizi se nalaze i njegove pjesme, prožete ljubavlju prema ukrajinskom jeziku i domovini.

U poglavlju "Iz bakine škrinje" djeca će moći uroniti u živopisni svijet boja ukrajinske narodne nošnje, oblikovane stoljećima, koja i danas očarava svojom ljepotom.

Neizostavni dio ukrajinske kulture čini i pjesma, pa su autori priručnika obogatili sadržaj najboljim dječjim pjesmama s notnim zapisima. Pjesme na divan način pomažu povezati riječi i izraze, olakšavaju njihovo pamćenje i učenje razgovornog jezika. Zahvaljujući pjesmi, djeca uče jezik bez napora i s veseljem.

Uz pomoć ovog priručnika učitelji i djeca će raditi na pristupačan, zanimljiv i veseo način, ispunjen pozitivnim emocijama.

Oksana Martinjuk

UKRAJINSKI RATNI VETERANI U POSJETU OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJ

Skupina ukrajinskih ratnih veterana 9. lipnja 2025. godine posjetila je Osijek i Osječko-baranjsku županiju. Riječ je posjetu u sklopu projekta resocijalizacije ukrajinskih branitelja koji se provodi uz podršku Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, a jedan od ključnih ciljeva je prijenos hrvatskih iskustava iz procesa rehabilitacije i resocijalizacije veterana nakon Domovinskog rata. Veterani iz Ukrajine tako su na Plitvicama i Braču te u Splitu prolazili obuke ronjenja, vožnje kajaka i druge programe, a danas su počeli svoj posjet kopnenom dijelu Hrvatske kojim su obuhvaćeni Osijek, Vukovar, Kopački rit i Požega. Uz obilaskе i resocijalizacijske aktivnosti, upoznat će se i s iskustvima članova udruga hrvatskih ratnih veterana. Naime, ovaj projekt resocijalizacije se temelji na tri stupa - povezivanju hrvatskih i ukrajinskih veterana, zajedničkim aktivnostima i pružanju psihološke pomoći.

U svečanim prostorijama Osječko-baranjske županije, ukrajinske ratne veterane primili su županica Nataša Tramišak i zamjenik gradonačelnika Grada Osijeka Dragan Vulin, a u organizaciji prijema, obilaska grada i provođenju programa pomogli su predsjednik Koordinacije udruga branitelja i stradalnika rata OBŽ Antun Blažević i predsjednik Odbora za branitelje Grada Osijeka Jurica Tolj.

Županica Nataša Tramišak poželjela je dobrodošlicu ukrajinskim ratnim veteranima i podsjetila da Osječko-baranjska županija aktivno sudjeluje u pomoći i potpori raseljenim

osobama iz Ukrajine od samog početka ruske agresije na njihovu domovinu. Tako je trenutno na području županije 418 raseljenih osoba, kojima se nastoji osigurati mir i sigurnost, integracija u društvo, a osobita pozornost pridaje se brizi o djeci. Poželjela je da rat u Ukrajini što prije završi, a kada se raseljeni vrata u svoje domove da ponesu lijepe dojmove iz Hrvatske. Naglasila je kako Hrvatska ima slična ratna iskustava, pa građani jako dobro znaju što Ukrajinci proživljavaju, baš kao i da je nakon rata potreban dug proces rehabilitacije i resocijalizacije stradalnika, pa Hrvatska i nakon 30 godina stalno pruža i dograđuje potpore braniteljima.

Zamjenik osječkog gradonačelnika Dragan Vulin izrazio je suosjećanje s Ukrajincima i spremnost za pomoć. Podsjetio je kako je i grad Osijek pretrpio velike materijalne štete, ali i velike ljudske žrtve. U Domovinskom ratu u Osijeku je poginuo 1.731 hrvatski branitelj i civil, a tisuće osoba s okupiranih prostora Slavonije i Baranje godinama je bilo u prognanstvu.

Veterani iz Ukrajine, gotovo svi su u dobi 20 do 30 godina, kratko su se predstavili, samozatajno i skromno iznijeli svoj ratni put i stradanje. Uz riječi da cijene i zahvalni su Hrvatskoj na pomoći i potpori, naglasili su želju za završetkom rata u njihovoj domovini te spremnost pomoći drugim sunarodnjacima u saniranju posljedica rata, pa tako i u resocijalizaciji i rehabilitaciji veterana i drugih žrtava rata, a u tomu će im pomoći i stečena iskustva iz Hrvatske.

Osječko-baranjska županija
9. lipnja 2025.

U VUKOVARU ODRŽANA XVIII. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA U HRVATSKOJ

U lipnju 2025. godine grad Vukovar postao je epicentar ukrajinske kulture u Hrvatskoj, domaćin XVIII. Središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj koja je održana od 13. do 15. lipnja. Ovaj trodnevni kulturni događaj u organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ivan Franko“ Vukovar okupio je stotine sudionika i posjetitelja iz različitih dijelova Hrvatske i inozemstva.

Cilj manifestacije – očuvanje, predstavljanje i popularizacija ukrajinskog jezika, kulture, običaja, kulinarstva i umjetnosti Ukrajinaca koji u Hrvatskoj žive više od 130 godina. Događaji su se održavali na nekoliko lokacija – u prostorijama Ukrajinskog doma u Vukovaru, Hrvatskog doma Vukovar i grkokatoličke crkve Krista Kralja u Vukovaru.

Manifestacija je održana u suradnji i uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Grada Vukovara, Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije i Grada Vukovara, Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Općine Bogdanovci, Katedre za ukrajinski jezik i književnost FFZG te izdavačke kuće „Edicije Božičević“.

Trodnevnu manifestaciju svojim dolaskom uveličali su: izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Nikola Mažar, članica Savjeta za nacionalne manjine RH Marija Meleško, zamjenik župana Vukovarsko-srijemske županije Srđan Jeremić, zamjenik gradonačelnika Grada Vukovara Filip Sušac, predsjednici Vijeća i predstavnici ukrajinske nacionalne manjine Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Brodsko-posavske županije, Grada Zagreba, Grada Vukovara, Općine Bogdanovci te Općine Lipovljani, potpredsjednik Europskog kongresa Ukrajinaca Miroslav Hoćak, predsjednik Nacionalnog savjeta ukrajinske nacionalne manjine Republike Srbije Filip Pronek i drugi.

Predstavljanje knjiga suvremenih ukrajinskih autora prevedenih na hrvatski jezik

Početak manifestacije, u petak, 13. lipnja, obilježilo je predstavljanje prijevoda ukrajinskih knjiga na hrvatski jezik. Promociju su vodili dr.sc. Dariya Pavlešen, docentica i predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost FFZG, te Josip Ivanković, direktor Izdavačke kuće „Edicije Božičević“. Predstavljena su djela suvremenih ukrajinskih autora: Andrija Kurkova, Haske Šijan, Jurija i Darije Lisenko, Oksane Zabuzko, Jurija Vynnyčuka, Sofije Andruhovych i drugih. To je bio značajan korak prema širenju ukrajinske književnosti u hrvatskom kulturnom prostoru.

Izložbe

Istoga dana, posjetitelji su imali priliku uroniti u ukrajinsku vizualnu baštinu kroz nekoliko izložbi.

Izložba fotografija „Putevima predaka“ predstavila je jedinstvene arhivske fotografije ukrajinskih obitelji, od kojih neke datiraju još iz 1916. godine. Riječ je o obiteljima koje su prije mnogo desetljeća emigrirale na područje današnje Vukovarsko-srijemske županije i sačuvala svoj identitet.

Uz to, otvorena je i izložba ukrajinskog veza pod nazivom „Majčina škrinjica“ – ručni radovi koji su izradile članice sekcije Ukrajinski narodni običaji i rukotvorine UKPD „Ivan Franko“ Vukovar.

Umjetničku trijadu upotpunila je izložba posvećena 100. broju „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“, glasila ukrajinske nacionalne manjine koji već gotovo 20 godina dokumentira život Ukrajinaca u Hrvatskoj.

Koncert Narodne kapele banduristica „Zorjanycja“ iz Ukrajine

Petak navečer postao je prava svetkovina ukrajinske glazbe. Narodna kapela banduristica „Zorjanycja“ Nacionalnog sveučilišta „Ivan Franko“ iz Lavova (Ljviv, Ukrajina) nastupila je pred vukovarskom publikom s programom autentičnih ukrajinskih narodnih i popularnih pjesama. Njihov koncert impresionirao je profesionalnošću, vještinom i dubinom emocija.

Nakon koncerta, sudionici i gosti okupili su se na druženju uz domjenak u dvorištu Ukrajinskog doma. Tamo su, pod zvijezdama, do kasno u noć zvučale stare ukrajinske pjesme koje su se prenosile s koljena na koljeno. I upravo radi očuvanja tih vrijednosti i takvih druženja vukovarski Ukrajinci su i sagradili svoj Dom.

Prezentacija ukrajinske narodne kuhinje i rukotvorina

Drugog dana manifestacije, u subotu, 14. lipnja, ispred Hrvatskog doma Vukovar održana je prezentacija ukrajinske kuhinje i rukotvorina. Na četiri štanda posjetitelji su mogli kušati tradicionalna ukrajinska jela: varenyky, boršč, zavyvance, mlynci – ukrajinska jela koja su jednako ukusna

u bilo kojem kutku svijeta. Uz njih su predstavljene i razne rukotvorine: vez, dekor, pleteni proizvodi – sve što prenosi kolorit i ljubav Ukrajinaca prema lijepom.

Svečana povorka svih sudionika manifestacije

Subotnji program nastavljen je svečanom povorkom koja je ujedinila sudionike manifestacije. Sudionici su u svečanoj povorci prošetali od Hrvatskog doma Vukovar do središnjeg gradskog Trga dr. Franje Tuđmana. Tamo je upriličeno zajedničko fotografiranje svih 300 sudionika kao povijesni snimak sjećanja, solidarnosti i jedinstva.

Kod Spomen križa položeni su vijenci u čast poginulima u Domovinskom ratu u Hrvatskoj te je minutom šutnje odana počast žrtvama ruske agresije u Ukrajini.

Koncert kulturno-umjetničkog stvaralaštva

Večernji subotnji program okupio je gotovo sva ukrajinska društva u Hrvatskoj pod jednim krovom. U Hrvatskom domu Vukovar ukrajinske pjesme i plesove predstavili su: UKPD „Andrij Pelih“ Šumeće, UKPD „Dnipro“ Rijeka, UKPD „Halyčyna“ Karlovac, UKPD „Ivan Franko“ Vukovar, KUD „Ivan Senjuk“ Kula, KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani, UKPD „Lesja Ukrajinka“ Osijek, UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža, UKPD „Ukrajina“ Slavonski Brod te Ukrajinska zajednica Grada Zagreba. Posebni gosti bili su: hrvatski ansambl KUD „Seljačka sloga“ Bogdanovci, kao i Narodna kapela banduristica „Zorjanycja“ iz Ljviva (Ukrajina).

Koncert je postao simbol jedinstva, međuregionalne suradnje i kontinuiteta ukrajinske kulture.

Sveta misa

Trodnevna manifestacija završena je u nedjelju, 15. lipnja 2025. godine, u grkokatoličkoj crkvi Krista Kralja u Vuko-

varu. Svetu misu predvodili su o. Oleg Zakaljuk i o. Vladimir Magoč. Ovo duhovno dovršenje bilo je važan akord za cijelu ukrajinsku zajednicu koja vjerom, molitvom i sjećanjem na svoje pretke održava svoj identitet.

Osamnaesta Središnja manifestacija Ukrajinaca u Hrvatskoj nije samo kulturno-umjetnički događaj, već i simbol trajanja, jedinstva i svestranosti ukrajinskog identiteta na ovim prostorima.

Ukrajinska kultura u Vukovaru bila je predstavljena jezikom, glazbom, pjesmama, plesom, tradicionalnom kuhinjom, vjerom i jedinstvom.

Davor Lagudza

ВІДБУЛАСЯ XVIII ЦЕНТРАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНЦІВ У ХОРВАТІЇ

У червні 2025 року місто Вуковар стало епіцентром української культури в Хорватії, де з 13 по 15 червня відбулася XVIII Центральна маніфестація українців Хорватії.

Триденна культурна подія, організована Українською громадою Республіки Хорватія та Українським культурно-просвітнім товариством імені Івана Франка м. Вуковар, об'єднала сотні учасників і відвідувачів із різних куточків Хорватії, а також гостей із-за кордону.

Мета маніфестації – збереження, презентація та популяризація української мови, культури, звичаїв, кухні, мистецтва й національної ідентичності українців, які проживають у Хорватії понад 130 років. Події проходили на кількох локаціях – у приміщеннях Українського дому у Вуковарі, Хорватського дому Вуковар та у греко-католицькій церкві Христа Царя у Вуковарі.

Маніфестація проведена за співпраці та фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, Міста Вуковара, Представників української національної меншини Вуковарсько-сріємської області та Міста Вуковара, Ради української національної меншини Общини Богдановці, кафедри української мови і літератури Загребського університету та видавництва «Edicije Božičević».

Почесними гостями триденної маніфестації були: посланець президента Хорватського парламенту Нікола Мажар, членкиня Ради з питань національних меншин РХ Марії Мелешко, заступник губернатора Вуковарсько-сріємської області Срджан Єремич, заступник мера Міста Вуковар Філіп Сушац, голови Рад та представники української національної меншини Загребської, Сісачко-мославачкої, Бродсько-посавської областей, Міста Загреб, Міста Вуковара, Общини Богдановці та Общини Липовляни, віце-президента Європейського конгресу

українців Мирослав Гочак, голова Національної ради української національної меншини Республіки Сербія Філіп Пронек.

Презентація книг сучасних українських авторів у перекладах хорватською мовою

Початок маніфестації, у п'ятницю 13 червня, ознаменувався інтелектуальною подією – презентацією перекладів українських книг хорватською мовою. Захід провели д-р Дарія Павлешен, доцентка і завідувачка кафедри української мови і літератури Загребського університету, а також Йосип Іванкович, директор видавництва «Edicije Božičević». Було представлено твори українських авторів: Андрія Куркова, Гаськи Шиян, Юрія та Дарії Лисенків, Оксани Забужко, Юрія Винничука, Софії Андрухович та інших. Це стало вагомим кроком до поширення української літератури у хорватському культурному просторі.

Виставки

У той же день відвідувачі мали нагоду зануритися в українську візуальну спадщину завдяки кільком виставкам.

Фотовиставка «Шляхами предків» представила унікальні архівні фотографії українських родин, деякі з них датуються ще 1916 роком. Це були родини, що багато десятиліть тому емігрували на територію сучасної Вуковарсько-сріємської області і зберегли свою ідентичність.

Відкрито виставку української вишивки під назвою «Матусина світлиця» – рукодільні витвори, створені членами секції українських народних звичаїв та рукоділля УКПТ ім. Івана Франка м. Вуковар.

Завершила мистецьку тріаду виставка, присвячена 100-му ювілейному номеру «Вісника української громади у Хорватії» – знакового журналу, який вже майже 20 років документує життя українців у Хорватії.

Концерт Народної капели бандуристок «Зоряниця» ЛНУ ім. Івана Франка (Львів, Україна)

П'ятничний вечір став справжнім святом української музики. Народна капела бандуристок «Зоряниця» зі Львівського національного університету імені Івана Франка виступила перед вуковарською публікою з програмою автентичних українських народних та популярних пісень. Їхній годинний виступ вразив своєю щирістю, майстерністю та глибиною емоцій.

Після концерту учасники та гості зібралися на фуршеті у дворі Українського дому. Там, під зірками, до пізньої ночі звучали старі українські пісні, передані від покоління до покоління.

Презентація української національної кухні та рукоділля

У другий день маніфестації, в суботу, 14 червня, перед Хорватським домом у Вуковарі відбулася презентація української кухні та рукоділля. На чотирьох стендах охочі могли скуштувати традиційні українські страви: вареники, борщ, завиванці, млинці – українські страви, що смакують однаково добре у будь-якому куточку світу. Поряд із ними демонструвалися вироби ручної роботи: вишивка, декор, плетені вироби – все, що передає колорит та любов українців до краси.

Урочиста хода учасників маніфестації

Суботня програма продовжилася урочистою ходою, яка об'єднала всіх учасників маніфестації. Учасники пройшли урочистою ходою від Хорватського дому Вуковар до центральної площі ім. д-ра Франьо Туджмана. Там відбулося спільне фотографування всіх 300 учасників – історичний кадр пам'яті, солідарності та єдності.

Біля Пам'ятного хреста відбулося покладання вінків на честь загиблих у Вітчизняній війні у Хорватії та хвилина мовчання на згадку про жертв російської агресії в Україні.

Концерт культурно-мистецької творчості

Вечірня суботня програма зібрала майже всі українські товариства Хорватії під одним дахом. У Хорватському домі Вуковар українські пісні і танці представили: УКПТ ім. Андрія Пелиха Шумече, УКПТ «Дніпро» Рієка,

УКПТ «Галичина» Карловац, УКПТ ім. Івана Франка Вуковар, КМТ ім. Івана Сенюка Кула, КПТ українців «Карпати» Липовляни, УКПТ ім. Лесі Українки Осієк, УКПТ ім. Тараса Шевченка Канижа, УКПТ «Україна» Славонський Брод, Українська громада Міста Загреба. Особливими гостями були: хорватський ансамбль КМТ «Селячка слога» Богдановці, Народна капела бандуристок «Зоряниця» ЛНУ ім. Івана Франка зі Львова.

Концерт став символом єдності та культурної співпраці українських товариств у Хорватії з гостями свята.

Свята Божественна Літургія

Завершення маніфестації відбулося у неділю, 15 червня, у греко-католицькій церкві Христа Царя у Вуковарі. Святу Божественну Літургію правили о. Олег Закалюк та о. Володимир Магоч. Це духовне завершення стало важливим акордом для всієї української громади, яка через віру,

молитву і пам'ять про предків зберігає свою ідентичність.

18-а Центральна маніфестація українців у Хорватії – це не лише культурно-мистецька подія, а й символ тривалості, єдності та багатогранності української ідентичності на цих просторах.

Давор Лагудза

СОФІЯ АНДРУХОВИЧ. ПРО КОРДОНИ ПАМ'ЯТІ, ІДЕНТИЧНОСТІ І ТІЛА

Письменниця Софія Андрухович і модератор Дарія Павлешен, перекладачка, керівниця літературної секції Української громади м. Загреб

На початку літа Загреб і Задар відвідала відома українська письменниця Софія Андрухович, на запрошення Фестивалю європейських оповідань – FEKP. На творчій зустрічі в загребській книгарні «Фрактура» Софія Андрухович представила свої два романи-бестселери «Фелікс Австрія» (2014) і «Амадока» (2020), перекладені на хорватську мову.

Література дозволяє передавати невланне

Для мене приїзд у Хорватію дуже важливий, ціную увагу до України, – розповіла Софія Андрухович. – Людям важливо зрозуміти що відбувається в Україні, причини цих подій.

У своїх романах я використовую історичні декорації, щоб розвивати теми, які мене цікавлять. Ці книги не можна назвати історичними, в них багато вигадок, експериментів і фантазій, які допомагають мені розкрити тему ідентичності українців, взаємопов'язану з історією і географією...

У романі «Фелікс Австрія» (Edicije Božičević 2018 р., переклад хорватською Домагоя Кличека і Дарії Павлешен) описуються часи, коли частина України, як і Хорватія, належали до Австро-угорської імперії. Йдеться про кінець 19 - початок 20 століття. Героїня цього роману самооманлива, намагається ідеалізувати реальність...

Цікаво, що в західній Україні і досі існує міф про дуже щасливий австро-угорський період... Не знаю як в Хорватії, але в західній Україні це велике перебільшення... Можливо, таке відношення до австро-угорської сторінки історії стало своєрідною «протиотрутою» проти радянських засобів керування людською свідомістю...

Роман «Амадока» – це інший часовий проміжок 20 століття... Містить кілька великих тем: період Другої світової війни, Голокост, підіймає питання сталінських репресій і винищення представників української культури, багато що говорить про сучасні події, АТО...

«Амадока» (Edicije Božičević 2021 р., переклад хорватською Ани Дуганджич і Дарії Павлешен) досліджує

розмиті межі пам'яті, ідентичності та колективної амнезії, це роман, у якому поєднуються різні історичні та культурні пласти, розкриваються невидимі зв'язки між масштабними трагедіями та індивідуальними долями людей. Література дозволяє передавати багато невланних речей і в цьому – її цінність. Дозволяє побачити структуру стосунків між людьми.

У романі «Амадока» головний герой – військовий, який втратив пам'ять в результаті важкого поранення в російсько-українській війні. Він не може пригадати своє ім'я, звідки походить... Його понівечене обличчя ніхто не впізнає...

У такому стані повної амнезії та невпізнанності (чоловік не мав жодних документів) його знаходить жінка, яка вважає цю людину своїм загубленим на війні чоловіком і намагається відродити чи принаймні вибудувати наново його пам'ять. Але виникає питання: чи може хтось комусь переповісти його історію? Якесь людство чи утворення людей? І яка мотивація у тих, хто хоче переповісти? Сьогодні для України це питання – життя і смерті.

Радянська влада знищувала ідентичність українців, стирали їх пам'ять... Справжню історію заборонили. Для виживання треба було мовчати... Гострі теми підмінювалися міфами: «всі народи однакові, різниці немає, але всі трішки гірші за росіян...» Наслідки цих історичних травм впливають і на сьогоднішній день. Те саме намагається зараз робити сучасна Росія...

Забуття – це продовження існування

Ключ для читання роману «Амадока» – в назві озера, яке було описано Геродотом. Досить багато речей він дофантазував. Його історія цікаво читається як літературний текст, але з наукової точки зору – це химера. Амадока – найімовірніше є вигадкою Геродота. Це нібито найбільше озеро в Європі, яке існувало в західній Україні, століттями зображали на стародавніх мапах... Геродот описував його до деталей, розповідав про табуни диких білих коней, які там жили. Але насправді наукових доказів існування цього гігантського озера немає.

Але чи насправді настільки важливе існування озера? Воно ж є на мапах, детально описано Геродотом, живе в людській культурі... Вода – як людська пам'ять, дивовижно поводить з нами. Здавалося, нічого не відбувалося, але раптом щось вихоплюється на поверхню. Вода після повені піднімається і захоплює суходіл. Так відбувається і з пам'яттю. А що з тілом? Воно може бути набагато мудрішим – на відміну від розуму, який дуже засмічується, це ми добре бачимо зараз, в епоху інтернету, коли буває важко зрозуміти, що є головним, а що – мотлохом... Тіло може допомогти намацати як бути. Там де розум не працює – тіло починає давати підказки куди рухатися, щоб зцілити себе.

Герой роману «Амадока» втратив пам'ять, але його тіло пручається – оберігає від історії, яка може зашкодити... Це розповідь про мудрість тіла, яке знає, коли треба пам'ятати, а коли – забувати... Щоб продовжити

життя. Забуття у таких межових ситуаціях – це продовження існування...

Досє

Софія Андрухович - українська письменниця, перекладачка з польської та англійської мов, публіцистка. Народилася в 1982 році в Івано-Франківську в родині письменника Юрія Андруховича і філологині та бібліотекарки Ніни Андрухович. Закінчила Українську академію друкарства.

Найвідоміший роман письменниці «Фелікс Австрія» був удостоєний кількох нагород, зокрема, нагороди ВВС

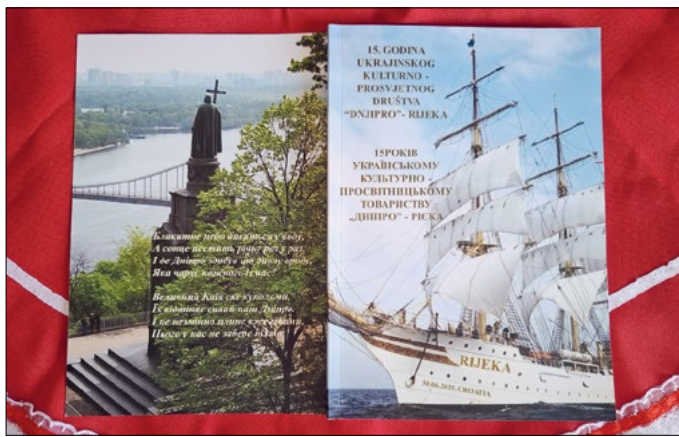
Ukraine «Книга року 2014», літературної премії імені Йозефа Конрада Коженювського 2015. Твір був успішно екранізований.

Роман «Амадока» вважається одним із найважливіших творів сучасної української літератури, 2023-го року здобув премію імені Шолом-Алейхема, а німецький переклад роману відзначений премією Германа Гессе.

Софія Андрухович одружена з письменником Андрієм Бондарем, має 16-річну доньку Варвару. Мешкає в Києві.

Ксенія Мелешко

ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИГА «15 РОКІВ УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОМУ ТОВАРИСТВУ «ДНІПРО» - РІЄКА»

створення, формування та стрімкий розвиток товариства в усіх сферах діяльності, потрібно видати кілька томів, адже кожна людина дала великий внесок, енергію, час і любов у створення, колись невеличкого за кількістю членів товариства, яке нині збільшилося, виросло і активно діє на міжнародному рівні. Нині у рамках товариства «Дніпро» діє шість секцій, які невтомно працюють на збереженні української культури, мови, традицій. Кожна із секцій має свою неповторну історію створення і розвитку. Люди, які керують секціями, вкладають свою любов і знання, щоб презентувати українську культуру на найвищому рівні, тому кожна особа заслуговує на окрему розповідь. Голова товариства народна артистка України Ольга Камінська заснувала фестивалі, про які нині знає увесь світ. Про все це коротко згадано у першій книзі про діяльність товариства, але надіємось, що у майбутньому буде видана книга, в якій буде зібрано детальний історичний матеріал про нелегку роботу збереження і презентацію української культури на берегах Хорватії, зокрема на берегах Адріатичного моря у дружньому колі членів Українського культурно-просвітницького товариства «Дніпро» Рієка, його гостей і друзів, шанувальників української культури.

Віктор Камінський

У Рієці вийшла з друку невеличка книжечка «15 років Українському культурно-просвітницькому товариству «Дніпро» - Рієка», яка стане невід'ємною частиною багаті бібліотеки Українського культурно-просвітницького товариства «Дніпро» - Рієка та важливим джерелом пам'яті про діяльність української діаспори на теренах Хорватії. У книгу увійшла невелика кількість фотографій із діяльності товариства протягом п'ятнадцяти років, інформація про перші роки праці, розвиток та успіхи товариства. Звичайно, щоб описати вкладену працю у

U LIPOVLJANIMA ODRŽANA 83. SJEDNICA PREDSEDNIŠTVA UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

U Lipovljanima je 29. lipnja 2025. godine održana 83. sjednica Predsjedništva Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske. Sjednicu je otvorio i vodio predsjednik Ukrajinske zajednice RH Vlado Karešin. Nakon utvrđenog kvoruma, predsjednik je predložio dnevni red koji je bio jednoglasno usvojen.

Izvješće o obilježavanju izlaska jubilarnog 100. broja Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj podnijela je glavna urednica Oksana Martinjuk koja je izrazila zadovoljstvo odazivom gostiju i predstavnika različitih javnih državnih i lokalnih institucija. Organizaciju svečane sjednice komentirao je i predsjednik Vlado Karešin koji je naglasio kako je sjednica održana na visokom nivou. Izvješće o održavanju 18. Središnje manifestacije Ukrajinaca u Hrvatskoj koja je održana u Vukovaru, podnijeli su nositelji projekta predsjednik UKPD „Ivan Franko“ Vukovar Stefan Bojko i tajnica Marija Semenjuk Simeunović. Organizacija i održavanje Središnje manifestacije Ukrajinaca u Vukovaru pohvaljena je i od strane članova Predsjedništva. O detaljima organizacije Ljetne škole za izučavanje ukrajinskog jezika i kulture govorili su prof. Tetyana Ramač i Vlado Karešin, odgovorne osobe ovog značajnog projekta.

Riješeno je pitanje potpore od strane Veleposlanstva Ukrajine u RH razrednim odjeljenjima u hrvatskim školama u kojima se izučava ukrajinski jezik i kultura prema Modelu C.

Predsjedništvo je putem glasovanja nominiralo osobe za nagrade Svjetskog kongresa Ukrajinaca: Medalju sv. Volodymyra Velikog i nagradu za mlade aktiviste „30 do 30“. Za Medalju sv. Volodymyra Velikog većinom glasova predložen je g. Mirko Fedak iz Lipovljana, za nagradu za mlade

aktiviste „30 do 30“ većinom glasova predložen je Andrej Has iz Kaniže.

Članovi Predsjedništva i Nadzornog odbora su raspravljali o transparentnom vođenju financijskog poslovanja Ukrajinske zajednice RH, te su iznijeli i usvojili nekoliko prijedloga vezanih uz raspored sredstava iz režija te 20% sredstava od programa za 2025. godinu.

Oksana Martinjuk

ГЛАВА УГКЦ ПІД ЧАС ПАЛОМНИЦТВА У ВАТИКАНІ: «СЬОГОДНІ В ЛІТУРГІЙНИЙ СПОСІБ ВІДБУВСЯ ПАТРІАРШИЙ СОБОР УГКЦ»

«Ми відчуваємо, що наша Українська Греко-Католицька Церква, спадкоємниця київського християнства, є Церквою глобальною, яка в патріаршому просторі збирає усіх своїх дітей із різних куточків Земної кулі. Ми переживаємо соборкування в контексті Євхаристії силою і благодаттю Святого Духа, бо творимо єдність». На цьому наголосив Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав під час проповіді в базиліці Святого Петра у Ватикані 28 червня з нагоди Ювілейного паломництва УГКЦ до гробу святого апостола Петра.

Під час проповіді Блаженніший Святослав говорив про Пресвяту Богородицю як Матір співстраждання й ікону Церкви, що розділяє біль своїх дітей. Він розважив над словами Христа із хреста: «Жінко, ось син твій» (Ів. 19, 26). За словами проповідника, вмираючий Спаситель в останній момент думав про кожного з нас, а Матір Божа стала тією, що відкрила нам таємницю співстраждання.

«Сьогодні ваша мати-Церква співстраждає зі своїми дітьми», — наголосив Предстоятель.

Глава УГКЦ зацентрував, що, будучи покликаними на це паломництво надії блаженної пам'яті Папою Франциском, українці прибули до базиліки Святого Петра, шукаючи надії.

«І тут ми отримали надзвичайні знаки тої надії, — мовив Блаженніший Святослав. — Ми з вами молимося на найважливішому вівтарі Вселенської Церкви — на гробі святого апостола Петра».

Особливого значення урочистій Божественній Літургії надав момент особистого привітання українських паломників Папою Левом XIV. Як зазначив Блаженніший Святослав, цей жест став «силою християнської надії».

«Своїм словом Папа Лев надає нам видимості в очах усього світу. Будьмо свідомі того, що зараз увесь світ дивиться на вас, які так численно, по вінця, виповнили

цю базиліку. І ми кажемо: ми були, є і будемо», — звернувся до вірних Предстоятель УГКЦ.

Блаженніший Святослав відзначив унікальність цієї прощі: «Жодна інша Церква чи народ не мають подібного паломництва в час цього Ювілейного 2025 року. Такий привілей одержала тільки Україна й український народ — як знак пошани, знак співстраждання самого Папи з болями і стражданнями України».

Окрім цього, Отець і Глава Церкви нагадав, що рівно 50 років тому, у 1975 році, відбулася Ювілейна проща українців-паломників до Риму, яку очолив патріарх Йосиф Сліпий. «Патріарх Йосиф Сліпий на цьому ж престолі апостола Петра вперше заявив світові про гідність УГКЦ. Ми сьогодні стоїмо на тому самому місці й на весь світ заявляємо про те саме», — наголосив Блаженніший Святослав.

За словами Патріарха, «сьогодні в літургійний спосіб відбувся Патріарший Собор УГКЦ». У базиліці Святого Петра зібралася світова вселенська українська громада. Він сказав, що в той час, коли війна розпоршує українців, Церква збирає в розсіянні суцях.

«Я вітаю сьогодні світову українську громаду з Північної і Південної Америки, Австралії, різних країн Європи, різних куточків Італії, різних куточків України, навіть з росії і з Казахстану, — звернувся до паломників Предстоятель, і додав: — Те, що переживаємо, є Божою хвилиною».

«Ми сьогодні відчуваємо, що материнство Пречистої Діви Марії, об'явлене в материнстві нашої Церкви, огортає українців, де б вони не були, і з силою благодаті Духа Святого зцілює наші рани», — мовив Блаженніший Святослав.

Звертаючись до присутніх, Предстоятель завершив проповідь словами сили та надії: «Вернімося додому благовісниками цієї надії, а до Рима і світу ми разом хочемо сказати: Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!».

Перед Літургією приблизно 7 тисяч вірних Української Греко-Католицької Церкви пройшли крізь Святі двері базилики Святого Петра. Разом із прочанами пройшов Блаженніший Святослав та всі владики Синоду Єпископів УГКЦ. У базиліці Святого Петра архієреї заспівали духовний гімн України «Боже, великий, єдиний».

Департамент інформації УГКЦ
28 червня 2025 року

«ЗАЛИШАЙМОСЯ ЄДИНИМИ В ОДНІЙ ВІРІ Й НАДІЇ», — ПАПА ЛЕВ XIV ДО ЄПІСКОПІВ СИНОДУ УГКЦ

У середу, 2 липня, у Залі консисторій Апостольського палацу у Ватикані відбулася аудієнція Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви з Папою Левом XIV. Під час зустрічі Святіший Отець запевнив у своїй близькості з українським народом, відзначивши силу його віри та надії в умовах війни.

У слові до єпископів Папа Лев XIV пригадав зустріч з українськими паломниками 28 червня в межах Ювілейного паломництва УГКЦ у базиліці Святого Петра. Він зазначив, що Ювілейний 2025 рік покликаний оновити надію всього Божого люду, наголосивши, що надія не розчарує, бо ґрунтується на любові Бога в Ісусі Христі, нашому Господі.

«Звичайно, у тепершніх історичних умовах нелегко говорити про надію вам і людям, довіреним вашій пастирській опіці, — зауважив Святіший Отець. — Нелегко знайти слова втіхи для сімей, які втратили своїх близьких у цій безглуздій війні. Уявляю, як це важко і вам, які щодня контактуєте з людьми, пораненими в серці й тілі. Попри це, я отримую численні свідчення віри та надії від чоловіків і жінок вашого народу. Це — знак Божої сили, яка виявляється серед руїн знищення».

Святіший Отець також наголосив, що усвідомлює ту велику кількість проблем, якими єпископи покликані займатися як у церковній, так і в гуманітарній сфері. «Ви покликані служити Христу в кожній пораненій і стражденній людині, яка звертається до ваших спільнот із проханням про конкретну допомогу».

«Я близький до вас і через вас — до всіх вірних вашої Церкви. Залишаймося єдиними в одній вірі й одній надії».

Наша єдність — це велика тайна, яка є реальністю навіть із тими братами та сестрами, чие життя вирване з цієї землі, але прийняте Богом. У Ньому все живе і набуває повноти сенсу», — сказав Папа Лев XIV.

Наприкінці зустрічі Святіший Отець зазначив, що «нас завжди втішає впевненість, що Пресвята Богородиця перебуває з нами, допомагає нам, веде нас до свого Сина, який є нашим миром».

«Через Її материнське заступництво я молюся, щоб мир якнайшвидше повернувся у вашу Батьківщину», — сказав Папа Лев XIV і попросив єпископів помолитися «Отче наш» українською мовою. «Мені дуже сподобалося молитися з вами цю молитву минулої суботи», — зазначив Понтифік.

Блаженніший Святослав, Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви, подякував Святішому Отцеві за його слова про пастирську ревність єпископів УГКЦ, а також за підтримку, яку Папа постійно виявляє українському народові. Він наголосив, що Синод Єпископів УГКЦ цією аудієнцією засвідчує, що «все наше синодальне діяння відбувається в повному й видимому сопричасті з єпископом Рима».

«Зазвичай ми пишемо „лист сопричастя“, а сьогодні це відбулося в живий спосіб. За це сопричастя ми заплатили кров'ю мучеників і терпимо переслідування сьогодні. Але також завдяки тому, що ми, як Церква і як народ, могли опертися на „Петрову скелю“, ми змогли вистояти впродовж тисячоліття, особливо у XX столітті», — зацентував Блаженніший Святослав.

Від імені Синоду Єпископів Блаженніший Святослав подарував Святішому Отцеві ікону Святого архистратига Михаїла, покровителя Києва. Крім цього, він передав Папі списки полонених і безвісти зниклих українців.

На завершення зустрічі Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви запросив Папу Лева XIV здійснити візит до України. Блаженніший Святослав також запевнив, що Україна щодня молиться за Папу. У відповідь Папа Лев XIV запевнив, що він теж щоденно молиться за Україну та її народ.

Секретаріат Глави УГКЦ у Римі,
фото: Vatican Media
2 липня 2025

U RIJECI USPJEŠNO ODRŽAN IX. UKRAJINSKI MEĐUNARODNI FESTIVAL PJESME, GLAZBE, PLESA I LIKOVNE UMJETNOSTI

U Rijeci na više lokacija u organizaciji Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Dnjipro“ Rijeka od 17. do 25. lipnja 2025. godine održan je IX. Ukrajinski međunarodni festival pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti.

17. lipnja u Lovranu, u gradskoj Kuli na Trgu slobode, predstavljen je književni program „Od Dnjipra do Rijeke“ na kojem su pisci predstavili svoje nove knjige, a 18. lipnja u Hrvatskoj čitaonici Trsat održan je natjecateljski program Ukrajinska revija poezije i proze „Frankovi zori“. Dan poslije, na istome mjestu održan je natjecateljski program „Ukrajinska solo pjevanja u Rijeci“.

20. lipnja u Grožnjanu, u Galleriji Ars Medica održan je nastup-prezentacija.

21. lipnja u Hrvatskoj čitaonici Trsat, održan je Gala-koncert kulturno-umjetničkog stvaralaštva.

Svečanost zatvaranja festivala bilo je 25. lipnja u Lovranu kod spomen obilježja istaknutog ukrajinskog pisca Ivana Franka.

U bogatom i raznovrsnom višednevnom programu festivala sudjelovali su predstavnici ukrajinske nacionalne manjine

Republike Hrvatske, udruge-članice krovne organizacije Ukrajinaca u RH Ukrajinske zajednice RH, predstavnici ukrajinske dijasporae iz Poljske, Njemačke i gosti iz Ukrajine.

Festival je ujedinio Ukrajince i goste svih uzrasta koji su pokazali svoje talente kroz različita kulturno-umjetnička natjecanja.

Detaljan opis festivala biti će predstavljen u idućem, 103. broju „Vjesnika ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“.

Viktor Kaminski

ПРОЕКТ «МОЛОДІ АМБАСАДОР(К)И РОЗМАЇТТЯ»

В Українському домі у Вуковарі 15 травня 2025 року відбулася зустріч з учасницями та учасниками проекту «Молоді амбасадор(к)и розмаїття» і представниками української спільноти Вуковарсько-сріємської області. Проект реалізувала громадська організація «СТАН» - неурядова організація, яка займається неформальною освітою, допомагаючи активним молодим людям робити «перші кроки» у громадському секторі, у партнерстві з альянсом за права, рівність та міжнародну

солідарність ActionAid і міжнародною організацією Terre des homes (Німеччина). Громадська організація «Стан» розпочала свою історію у Луганську наприкінці 90 -х, і з локального протестного літературного угруповання швидко перетворилася на всеукраїнську спільноту молодих професіоналів та менторів у сфері освіти, культури, правозахисту і медіа. «Стан» об'єднує різноманітних людей, які охоче діляться досвідом, реагують на виклики війни, підтримують інших і наразі формують демократичне суспільство.

«Молоді Амбасадор(к)и Розмаїття» – це проект для молоді та молодіжних працівників. На вирішальному етапі програми учасниці та учасники втілюють в життя власні змінотворчі ініціативи в межах кількох визначених тем. Молодих найбільше зацікавила тема деколонізації та пам'яті заради майбутнього. Це і не дивно, адже зараз Україна бореться за збереження власної незалежності й рішуче прощається з колоніальною спадщиною. Переосмислює власне минуле, формує нове бачення майбутнього. Від цього залежить як українці будуть відбудовувати країну після премог, якими будуть орієнтири та на які цінності вони будуть спиратися.

Тетяна Рамач

DUNAV FEST U VUKOVARU

U povodu Međunarodnog dana Dunava u Vukovaru je od 26. do 28. lipnja 2025. godine na dunavskoj šetnici održan četvrti Dunav Fest. Bogat program ovogodišnjeg Dunav Festa Vukovarkama i Vukovarcima kao i svim posjetiteljima grada ponudio je raznoliki sadržaj. Festival je započeo u četvrtak s večeri nacionalnih kuhinja i zvucima tamburaškog sastava „Slavonski sokak“. Ukrajinsku kuhinju predstavilo je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Ivan Franko“ Vukovar na čelu s predstavnikom ukrajinske nacionalne manjine Grada Vukovara Ivanom Šarikom.

Ukrajinska nacionalna jela pripremili su članovi sekcije „Ukrajinski narodni običaji i rukotvorine“ a predstavile Vera Matušinska, zamjenica predsjednika UKPD „Ivan Franko“ Vukovar i tajnica Marija S. Simeunović. One su naglasile

važnost ukrajinske narodne kuhinje kao kulturne baštine uz jezik, književnost i umjetnost, koji su se stvarali kroz stoljeća i odražavali kroz običaje, društvene uvjete i prirodne posebnosti u kojima je ukrajinski narod živio tijekom povijesti. S ukrajinskog stola, ukrašenog tradicionalnim vezenim ručnicima, mogle su se degustirati tradicionalne i jedinstvene ukrajinske piroge, poznati ukrajinski boršč, palačinke sa sirom i mesom, knedle s višnjama te štrudle s orasima i makom.

Gradonačelnik Grada Vukovara Marijan Pavliček izrazio je zadovoljstvo velikim odazivom na ovogodišnji Dunav Fest, istaknuvši kako je temeljna ideja manifestacije okupljanje što većeg broja Vukovaraca, ali i posjetitelja iz cijele Hrvatske i inozemstva.

Tetjana Ramač

15 РОКІВ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ТОВАРИСТВА «ДНІПРО» РІЄКА

Українське культурно-просвітницьке товариство «Дніпро» в місті Рієка відзначило 15-ту річницю свого заснування. На святкуванні під назвою «Музичні талісмани», у теплій і дружній атмосфері, зібралися постійні члени Товариства, українці, які приїхали до Рієки, Пули та Кореніци після початку російської агресії, а також давні друзі-хорвати, шанувальники української культури. Того вечора в урочистій залі Хорватської бібліотеки на Трсаті зібралося чудове численне товариство. Святкову програму відкрила Ольга Камінська, народна артистка України та багаторічна голова Товариства «Дніпро», з ініціативи якої українці в Рієці 15 років тому об'єдналися і створили ще одну громаду української діаспори. Пані Ольга розповіла, як виникла ідея створення товариства, адже у Народному театрі імені Івана пл. Зайця в Рієці працювало багато музикантів, співаків і артистів балету з України, які й стали основою цієї організації. Основною метою стало представлення української культури та традицій, у чому члени Товариства досягли значних успіхів.

Душею і «вічним двигуном» товариства «Дніпро» є родина Ольги та Віктора Камінських. Протягом 15 років було організовано безліч концертів, тематичних літературно-музичних вечорів, художніх виставок, презентацій книг, фестивалів та конкурсів. Фестиваль-конкурс «Українські соло-співи у Рієці», який Ольга Камінська вперше організувала дев'ять років тому, став міжнарод-

ним - до співаків долучилися й танцюристи, письменники на танцювальних шоу та літературних конкурсах. Зимовий міжнародний фестиваль «Щедрик» також набирає все більшої популярності.

Товариство активно співпрацює з Посольством України в Хорватії та регулярно бере участь у всіх їхніх заходах. Вже другий поспіль мандат українці в Рієці мають свого представника української національної меншини Приморсько-Горанської області - Віктора Камінського.

У скарбниці досягнень Товариства «Дніпро» є також кілька цікавих книг, виданих для широкої публіки: «Видатні Українки. Українські пісні з репертуарного скарбу найкращих жіночих голосів України» та подібні видання про чоловічі голоси України, які пізніше були об'єднані в єдину збірку. Серед новіших видань - «Музичні твори на поезію Шевченка», присвячені 210-й річниці від дня народження Великого Кобзаря, а також книжка-огляд, присвячена саме діяльності Товариства «Дніпро» за 15 років, з історичними світлинами.

Під час урочистостей були вручені подяки й пам'ятні сувеніри постійним активним членам і друзям, які люблять і поважають українське мистецтво та традиції,

а також часто самі беруть участь у концертах і фестивалях. Теплі та щирі слова вдячності були висловлені родинам: Зінаїді та Василю Єнькам, Сергію Росулу та Валерії Ващенко, Лесі та Едуарду Чернецьким. Подяки й подарунки отримали Тетяна Скляренко, Марта Мартинчич, керівники танцювальних ансамблів Валентина Гаустова і Віталій Клок, а також друзі-хорвати та італійці: подружжя Марін і Горанка Тухтан, Лаура Марчич і Дарко Юркович, Даріо Берчич, Давор Лешич, Світлана Замогильна і Дарко Кукора.

З великим «солодким» їстівним букетом за успішну діяльність та розвиток Товариства «Дніпро» всіх членів, а особливо керівництво, привітала Світлана Русинова, керівниця дитячої театральної секції в Пулі, яка разом із родиною та дітьми-учасниками секції приїхала до Хорватії через російську агресію.

Як і годиться, після урочистої частини відбувся прекрасний концерт. Оскільки основу Товариства з самого початку складають професійні оперні співаки та музиканти, перед присутніми виступили з українськими та хорватськими піснями солісти - народна артистка України Ольга Камінська, Марін і Горанка Тухтан, Давор Лешич, а також вокальний ансамбль «Щедрик» Української громади міста Загреба. Тривалими оплесками публіка нагородила виступ новоствореного інструментального квартету, складеного з музикантів Опері, а також танцювальні номери ансамблю La la Dance під керівництвом Валентини Гаустової.

Перші 15 років промайнули швидко. Оскільки товариство «Дніпро» лише в «підлітковому віці», перед його членами великі плани й амбітні ідеї.

Марта Мартинчич

ТАНОК «НЕЗЛАМНА» НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ЗАХИСНИКІВ

Учні, які вивчають українську мову і плекають культуру в загальноосвітній школі «Антун Матія Релькович» Бебріна та початкових школах у Каніжі і Шумечу, цікавляться актуальними подіями в Україні. Знаючи, що Хорватія виборола свою незалежність ціною життя, діти вірять в Перемогу України, в Перемогу добра над злом. Вірять, що українці – це єдиний, сильний народ вільної, суверенної країни, народ, який хоче жити в мирі і будувати світле майбутнє. Учні з гордістю співають Державний гімн України, слухають патріотичні українські пісні, вивчають їх, щоб якомога більше приєднатися серцем, думками, душею до українців, які уже четвертий рік переживають страшну агресію з боку сусідньої країни. Дітям, які мають українське походження, не байдужа доля України, вони хочуть відчувати свою причетність до прабатьківщини і зробити хоч маленький внесок до її захисту. Маленькі учні прагнуть показати свою любов, вдячність і підтримку військовим, які ціною власного життя захищають свою країну і тих, які в них за спиною. Було дуже зворушливо, коли діти вирішили самостійно

створити сучасну хореографію на підтримку України і її хоробрих захисників. Вони самі вибрали оптимістичну пісню «Танцюй, Україно!» та дуже охоче тренувалися, щоб танок мав мужній характер і дарував надію на довгоочікувану та заслужену Перемогу.

Вивчивши танок, діти затанцювали перед своїми однолітками, а також перед першокласниками та учнями другого класу в останній день школи, зробивши їм несподіваний подарунок. Маленькі глядачі після перегляду таночку дуже зацікавилися Україною, українською мовою і культурою, попросили дівчат заспівати українську пісню, на що ті охоче погодилися і заспівали. Кілька дітей відразу виявили бажання також вивчати українську мову і культуру в наступному шкільному році, щоб разом зі своїми друзями підтримати Україну, яка бореться за свою незалежність, вивчити українську мову і приєднатися до української громади та цікавих проєктів, які успішно проводить Центральна організація українців у Хорватії.

Оксана Мартинюк

ДРУГА РІЧНИЦЯ ДІЯЛЬНОСТІ УКІПТ «ГАЛИЧИНА» КАРЛОВАЦ

У хорватському місті Карловац 30. червня 2022 року зареєстровано перше українське культурне товариство, яке має за мету зберігати, розвивати та презентувати українську мову, культуру, традиції і звичаї свого народу.

На час початку війни в Україні, в Карловац прибуло приблизно 10 родин з України. Української діаспори, яка б організовано діяла, в місті не було зовсім. Заснування товариства не було задумане лише для того, щоб гуртуватися в культурно-освітньому напрямку, але й створити громаду, яка спільними силами буде вирішувати і побутові проблеми в місті, а також допомагати швидшій інтеграції новоприбулих українців, які ще емігрують з інших частин Хорватії в пошуках роботи.

Нещодавно родина, яка проживала в Славонії, перебралася до Карловаца. Для родини знайдене житло, робота, перехід дітей в навчальні заклади Карловаца. Одне з питань було: чи родина має справу з музикою, зокрема зі співом і, таким чином, колектив збагачується активними членами вокальної групи.

Інструментальна секція товариства заснована з викладачів та учнів Карловачкої середньої музичної школи. Зацікавлені і місцеві учні школи, які виявили бажання долучитися до ансамблю та стали солістами оркестру.

Високий рівень музикантів дає можливість гарно виконувати і професійно створювати аранжування для формату трістких музик. Перший твір, який оркестр приготував – це аранжування Юрія Польового «Намисто».

Сам пан Польовий – член Заслуженого товариства Галичина у Львові, звідки й прийшла ідея назвати наше товариство Галичина.

Товариство «Галичина» співпрацює з усіма культурними товариствами як з українськими, так і з місцевими. За 2 роки діяльності було дуже багато запрошень на виступи по Хорватії та сусідніх країнах. Міжнародний

фестиваль солоспівів у м. Рієка під головуванням народної артистки України п. Ольги Камінської приносить ансамблю виключно найпрестижніші місця кожного року. Інструментальний супровід соло виконавиці Анни Дел на її сольному концерті в етнографічному музеї м. Загреб започаткував тісну співпрацю. Виступи на місцевих різдвяних концертах поряд з Карловачкими ансамблями є також гордість ансамблю. Багато виступів оркестр змушений відмовляти через зайнятість виконавців у професійних оркестрах. Ансамбль прямує до рівня мати свої повноцінні концерти. Нині товариство має спільні заходи з об'єднанням ветеранів хорватської війни, вечори, присвячені вторгненню росії в Україну. На ці вечори завжди запрошені місцеві очільники, представники Посольства України у Хорватії, товариства Української громади РХ.

Товариство «Галичина» співпрацює з Українською громадою Республіки Хорватія, де із Вуковара отримує правову, інформативну та неодноразову фінансову допомогу на транспортні витрати щодо поїздок на виступи, співпрацює з редакцією «Вісника української громади у Хорватії» та планує стати членом центральної організації українців у Хорватії – Української громади РХ.

Владо Тврдовскі

ЛЕБЕДИ НАД ФОРТЕЦЕЮ: МИСТЕЦЬКА ПОДІЯ, ЯКА ОБ'ЄДНАЛА СЕРЦЯ

Шибеник - старовинне хорватське місто на узбережжі Адріатики, яке нещодавно, 30 травня 2025 року, стало місцем зустрічі мистецтва, культури та приємного спілкування.

У величній фортеці святого Івана відбулася унікальна виставка, присвячена українській культурі - подія, яка поєднала у собі силу образу, музику і натхнення.

Організаторами заходу були товариство української культури у Далмації «CVIT» Спліт та галерея Veles. Фінансова підтримка Ради з питань національних менших Республіки Хорватія надала можливість урочисто провести цей надзвичайний вечір в історичному серці Далмації.

Головним символом виставки стали лебеді - уособлення чистоти, любові, вірності та рішучості. Їхній образ напрочуд органічно поєднався з духом самої фортеці, яка протягом століть стояла на захисті міста. Так

само, як лебідь оберігає своє гніздо, мистецтво, представлене на виставці, стало захистом і вираженням гідності української культури в умовах викликів сьогодення.

Свої роботи представили українські митці: Христина Приймак, Андрій Чижов, Юлія Седюк, Мілана Леванді, Іванна Водоставська, Євгенія Бахтігареева, Володимир Глухоманко та Оксана Гегедиш.

Кожна з робіт стала окремим поглядом на тему сили, краси й стійкості.

Особливе місце в експозиції зайняли дитячі малюнки. Завдяки невтомній праці арттерапевтки та керівниці секції дитячого мистецтва Євгенії Бахтігареевої, ці роботи стали не просто елементом виставки, а справжнім джерелом емоційного світла. Вона вручила подяки та нагороди маленьким художникам, чия творчість зворушила кожного, хто був присутній.

Справжнім подарунком для всіх гостей став виступ вокалістки Ольги Снігурської, чий спів наповнив простір

фортеці теплом, ніжністю та гордістю. Її голос, мов дзвінка нитка між минулим і сучасністю, став символом сили українського духу, що лунає далеко за межами батьківщини.

Захід завершився щирими словами вдячності усім, хто долучився - митцям, глядачам, організаторам. Саме завдяки таким ініціативам у наш непростий час ми зберігаємо головне - людяність, культуру і здатність надихатися один одним.

Текст: Тетяна Павлюк
Фото: Оксана Гегедиш

У ПЕТРІВЦЯХ ВІДБУВСЯ ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ «УКРАЇНА В СЕРЦІ»

Серце - це символ любові та відваги, Україна - це наша спрабатьківщина, про яку мріємо, батьківщина за якою тужимо, наша країна, красою, силою, мужністю і незламністю якої ми зачаровані. Усе це було темою і основою шкільного свята - вечора української мови та культури, яке відбулося 11 червня 2025 року в загальноосвітній школі імені Антуна Бауера Вуковар, в приміщенні початкової школи в Петрівцях.

Учні, які в школі вивчають українську мову та плекають культуру: першокласниці Іва, Хана, Катерина, Магдалина і Петра, її, на рік старша сестричка Катерина та старші учні: Руслана, Андрей, Ангеліна, Роко, Анастасія і Катерина зі своєю вчителькою Тетяною Ласик Жагар презентували своїм батькам, бабусям, дідусям, друзям і вчителям частину того, що вивчили в цьому шкільному році.

Вечір розпочали наймолодші учениці вітальним таночком з віночками, а найстарша Катерина привітала гостей за українською традицією - хлібом на вишитому рушнику.

Директор школи Златко Міліч також привітав усіх присутніх та висловив своє захоплення красою сцени і костюмів (стилізованих вишиванок та віночків), які задумала та виробила молода дизайнерка Марія Жагар.

Під час урочистої програми звучала поезія українських письменників про Україну та сучасні й народні українські пісні: «Українонько моя», «Любіть Україну», «Заспіваймо пісню за Україну», «Їхав, їхав козак містом», «Вийди, вийди сонечко», «Ой, є в лісі калина» та «Ой, на горі жито».

Гості мали можливість подивитися презентацію «Символи України» та український народний танець «Карпет», а сестрички Катерина і Петра заспівали хорватську пісню «Моя земля Хорватія».

У сьогоднішні часи, коли щодня слухаємо про жахи війни в Україні й коли панує смуток і страх, діти донесли до присутніх слова любові і надії, краси і віри у щасливе майбутнє, віри в перемогу добра над злом.

Тетяна Ласик Жагар

ČLANOVI UKPD „TARAS ŠEVČENKO“ IZ KANIŽE ČUVAJU PLES KAO DIO UKRAJINSKOG IDENTITETA

Druugo tromjesečje za članove Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ iz Kaniže donosi nove nastupe i naporan rad da bi se pokazali u najboljem svjetlu i opravdali poziv svakog kulturnog društva koje želi sudjelovanje Ukrajinaca iz Kaniže.

11. svibnja 2025. godine plesna skupina UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža sudjeluje na manifestaciji pod nazivom „Gospa Fatimska“ koja se već dugi niz godina organizira u Paklenici, a na kojoj Ukrajinci iz Kaniže sudjeluju godinama.

Suradnja i prijateljstvo između udruge „Taras Ševčenko“ i organizatora manifestacije iz Paklenice traje gotovo 10 godina i članovi ukrajinske udruge iz Kaniže u Paklenici se više ne osjećaju kao gosti već kao dugogodišnji partneri i prijatelji.

Članovi Društva predstavili su se s dva ukrajinska narodna plesa „Ukrajinska polka“ i „Huculska rapsodija“ te ih je publika nagradila velikim aplauzom, a oni dokazali i opravdali svoj trud.

Na poziv KUD-a Hruševac Kupljenski plesači iz Kaniže mnogobrojnoj publici 31. svibnja 2025. godine predstavili su dva ukrajinska narodna plesa „Polku“ i „Puvzunc“.

Na ovoj manifestaciji svake godine se održava i revija nošnji na kojoj je prošle godine pobijedila aktivna članica UKPD

„Taras Ševčenko“ Kaniža Anamarija Has, a ove godine ukrajinsku narodnu nošnju je predstavila Mia Gronjak, također aktivna članica Društva i dugogodišnja plesačica.

Dana 14. lipnja 2025. godine plesna sekcija UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža na 17. središnjoj manifestaciji Ukrajinaca RH u Vukovaru predstavila je „Ukrajinsku polku“ a 21. lipnja 2025. godine na poziv UKPD „Dnjipro“ Rijeka, članovi UKPD „Taras Ševčenko“ drugo tromjesečje završavaju nastupom u Rijeci na završnom koncertu IX. ukrajinskog festivala pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti.

Mirjana Has

ФРАНКОВЕ «СОНЕЧКО» НА МАНІФЕСТАЦІЇ «ПЕРШІ ОПЛЕСКИ»

У Вуковарі 7 червня 2025 року відбувся 13-ий фестиваль дитячої культурно-мистецької творчості «Перші оплески», організований Союзом русинів Республіки Хорватія та КМТ ім. Осифа Костельника м. Вуковар. Захід спрямований на плекання та презентацію

культурної спадщини національних меншин через дитячі фольклорні ансамблі, заохочення до збереження ідентичності та взаємоповаги.

У програмі цього річного фестивалю взяли участь вісім культурно-мистецьких товариств - представники русинської, української, словацької та сербської національних меншин з Вуковара, навколишніх міст та Сербії.

Українську національну меншину представив дитячий гурток української народної творчості «Сонечко» УКПТ ім. Івана Франка м. Вуковар. Юні танцюристи виконали два українські таночки «Коломийку» та «Козачок» у хореографії професора Звонка Костельника. Барвисті костюми, грайливість та щире виконання танців порадували глядачів та вкотре підтвердили важливу роль виховання в дітей любові до збереження культурної спадщини з раннього віку.

Давор Лагудза

ДИТЯЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ ФОЛЬКЛОРУ В ДАРДІ

У рамках відзначення Дня Общини Дарда, 20 червня 2025 року на літньому майданчику біля озера Джола відбувся 5-ий Дитячий фестиваль фольклору. Захід був організований п'ятий рік поспіль Ромським ресурсним центром – Ромським культурно-мистецьким товариством Дарда за підтримки Ради з питань національних меншин РХ. Мета фестивалю – об'єднати дітей та молодь, які плекають свої традиції та звичаї через фольклор та надати їм простір для презентації роботи своїх громад.

У програмі цього річного фестивалю взяло участь 17 культурно-мистецьких товариств з Хорватії, Боснії і Герцеговини та Словенії, а насичена програма представила пісні, танці та звичаї боснійського, чеського, хорватського, угорського, словацького, ромського, русинського, сербського та українського фольклору.

На барвистій сцені українську культуру представив дитячий гурток української народної творчості «Сонечко» УКПТ ім. Івана Франка м. Вуковар. Наймодшi члени виступили з двома українськими танцями – «Козачок» та «Коломийка» у постановці професора Звонка Костельника.

Давор Лагудза

„IGRA KOLO MALENO“

Mali folkloraši otvorili 61. Brodsko kolo

U nedjelju 8. lipnja 2025. godine na Trgu Ivane Brlić - Mažuranić u Slavonskom Brodu, uz pjesmu, ples i dječju razdraganost, započeo je središnji program 61. Brodskog kola, najstarije kulturno-umjetničke manifestacije u istočnoj Hrvatskoj koja već više od šest desetljeća čuva i promiče kulturnu baštinu i narodne običaje Slavonaca pa tako i Ukrajinaca koji ponosno žive na ovim prostorima oko sto dvadeset i pet godina u zajedništvu sa domicilnim stanovništvom te doprinose zajedničkoj kulturi i običajima ovog kraja pa tako i Republike Hrvatske.

Na ovogodišnjoj smotri folklora, kao i prethodnih godina, nastupili su i članovi dječje plesne sekcije Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, koji su uspješno predstavili ukrajinski ples, a svojom kvalitetom i dobro uvježbanom izvedbom u živopisnim narodnim nošnjama dodatno su obogatili svečani program i izmamili dugotrajni pljesak gledatelja na prepunom slavonskobrodskom trgu „Korzo“.

Tradicionalna 35. dječja smotra folklora „Igra kolo maleno“ okupila je najmlađe čuvare tradicije koji su svojim nastupima oduševili brojne okupljene Brodane i goste na najvećem trgu u Hrvatskoj, popularnom brodskom Korzu.

Ove godine nastupilo je 14 dječjih folklornih skupina iz svih krajeva Hrvatske: Brodsko-posavske, Požeško-slavonske, Osječko-baranjske, Zagrebačke, Sisačko-moslavačke i Dubrovačko-neretvanske županije.

Publika je s oduševljenjem pratila nastup svih skupina, a radost i ponos na dječjim licima bili su najbolja nagrada svima koji su sudjelovali u pripremi smotre.

„Igra kolo maleno“ nije samo smotra, to je priča o ljubavi prema zavičaju, tradiciji, pjesmi, plesu, narodnim nošnjama, dobrom druženju, upoznavanju i uvažavanju drugih i drugačijih, a sve to prenosi se s koljena na koljeno u duhu tradicije i ljubavi prema baštini.

Nikola Zastržni

«СКАРБИ ПРЕДКІВ У НАШИХ СЕРЦЯХ»

У Липовлянах відбувся 12-ий вечір мови та культури чехів, словаків і українців

У Липовлянах 9 червня 2025 року було дуже святково, адже в загальноосвітній школі імені Йосипа Козарца відбувся 12-ий вечір мови та культури чехів, словаків і українців.

У цьому мальовничому славоноському селі проживає багато різних національних меншин, а найчисельніші чехи, словаки та українці. Вони вже понад сто років зберігають свою рідну мову та культуру, а в цьому велику роль відіграє і школа, в якій учні й зараз мають можливість плекати мову та культуру своїх предків. Саме тому цей вечір проводився під гаслом «Скарби предків у наших серцях». Було це свято поезії, пісень, танців та дитячих

вистав і нагода показати батькам, учителям та іншим гостям частину того, що вивчили протягом шкільного року.

Учні, які вивчають українську мову та культуру, цього року зі своєю вчителькою Тетяною Ласик Жагар приготували жартівливу і повчальну виставу «Чому скаржились книжки», український народний танець «Карпет» та пісню «Любіть Україну».

Івано, Марк, Еїла, Хана, Рафаел, Нікол, Івона, Ребека, Аннамарія, Леа і Аня презентували красу української мови та пісні, українського народного одягу і танцю, свої здобуті знання, захоплення, радість та любов.

Тетяна Ласик Жагар

BLAGO PREDAKA U NAŠIM SRCIMA

9. lipnja 2025. u Lipovljanima je održana 12. večer jezika i kulture Čeha, Slovaka i Ukrajinaca pri OŠ Josipa Kozarca Lipovljani.

Ova osnovna škola vjerojatno je jedinstvena u RH u kojoj se, prema Modelu C, izučava materinski jezik i povijest triju nacionalnih manjina: Čeha, Slovaka i Ukrajinaca. Već dvanaesti puta pred kraj školske godine, pod vodstvom ravnateljice, održava se manifestacija nacionalnih manjina, ove godine pod nazivom „Blago predaka u našim srcima“. Manifestacija

je održana u holu Škole, a na njoj su djeca koja izučavaju svoj materinski jezik prezentirala naučeno gradivo koje su naučili u ovoj školskoj godini.

Pod vodstvom predavačice ukrajinskog jezika i kulture Tatjane Žagar, učenici ukrajinskog jezika i kulture prikazali su ukrajinski igrokaz, otpjevali ukrajinsku pjesmu te otplesali ukrajinski ples. Njihov nastup je prihvaćen s velikim zadovoljstvom te su nagrađeni velikim pljeskom.

Ivan Semenjuk

U GAREŠNICI ODRŽANA SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA „DJECA SU UKRAS SVIJETA“

„Djeca su ukras svijeta“ naziv je smotre dječjeg kulturnog stvaralaštva garešničkog Srpskog kulturnog društva „Prosvjeta“. Petnaesta po redu, smotra je održana 15. lipnja 2025. godine u Hrvatskom domu u Garešnici. Započela je u podne u Rogoži gdje je održano natjecanje u starim dječjim igrama: trčanju s jajetom u žlici, trčanju u vreći, graničaru i koturanju obruča. Program je nastavljen u Garešnici u kojoj je održana povorka djece u prelijepim i različitim narodnim nošnjama gradskim ulicama te smotrom dječjeg folklora u Hrvatskom domu u Garešnici. Sudjelovalo je trinaest dječjih skupina različitih nacionalnih manjina iz Republike Hrvatske koji su doputovali iz različitih gradova i sela Hrvatske i Bosne i Hercegovine te hrvatskog KUD-a „Graničar“ Križ.

Na ovogodišnjoj smotri nastupili su i članovi dječje sekcije Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Ukrajina“ iz Slavenskog Broda koji su publici predstavili ukrajinski ples, a svojom kvalitetnom i dobro uvježbanom izvedbom u živopisnim ukrajinskim narodnim nošnjama su dodatno obogatili raznovrstan program i izmamili dugotrajni pljesak gledatelja.

Nastup u Hrvatskom domu je bio dobro posjećen, djeca su svojom igrom, pjesmom, koreografijom i koloritom narodnih nošnji oduševili publiku, tako da su potvrdili geslo dječjih susreta, a ono je: „Djeca su ukras svijeta“.

Završetkom folklorne manifestacije, članovi folklornih društava i gosti vratili su se na gradsku tržnicu, gdje je bila organizirana večera i podjela diploma pobjednicima dopodnevni sportskih igara, kao i podjela priznanja i razmjena poklona između domaćina i gostujućih kulturno-umjetničkih i prosvjetnih društava.

Zajednička poruka sudionika smotre dječjeg stvaralaštva u Garešnici bila je da se vidimo i dogodine u Garešnici u još većem broju i sastavu.

Bogat i raznovrstan program oduševio je gledatelje, a nakon službenog dijela večeri, mali folkloraši su nastavili druženje uz pjesmu, igru i ples do kasno u noć kako to uostalom znaju samo djeca.

Nikola Zastrižni

XXVI. FESTIVAL U HRUŠEVCU KUPLJENSKOM

Članovi UKPD „Taras Ševčenko“ iz Kaniže predstavili ljepotu ukrajinskog narodnog plesa

Od 29. svibnja do 1. lipnja 2025. godine održan je 26. Festival Hruševac Kupljenski. Ova bogata manifestacija ima tradiciju od 1996. godine, trajala je četiri dana a predstavljale su se dječje folklorne skupine, pjevački zborovi, folklorna društva i puhački orkestri.

U sklopu manifestacije organizirano je natjecanje u pripremanju kotlovin, a nakon nastupa folklornih društava održan je izbor najljepše sudionice u narodnoj nošnji.

U kulturno-umjetničkom programu ove manifestacije već dugi niz godina sudjeluju članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva „Taras Ševčenko“ iz Kaniže. Plesači iz Kaniže su mnogobrojnoj publici predstavili dva atraktivna ukrajinska narodna plesa „Ukrajinsku polku“ i ples „Puvzunec“ koji plešu samo mladići. Ples „Puvzunec“ je vrlo posebna ukrajinska scenska koreografija koju je prvi put postavio poznati ukrajinski izvanredni koreograf Pavlo Virskyj. Ples se temelji na narodnom plesnom pokretu gdje se većina plesnih koraka izvodi s nogama savijenim u koljenima s periodičnim skaka-

njem. To je jedan od najpoznatijih ukrajinskih plesova koji nije lako izvesti. „Povzunec“ je humorističan ples temeljen na priči u kojoj mladići pokazuju svoju okretnost, vještinu i snagu. Ovaj ples je ušao u zlatni fond nacionalne koreografske umjetnosti Ukrajine.

Na manifestaciji u Hruševcu Kupljenskom svake godine se održava revija nošnji na kojoj biraju najljepšu djevojku u narodnoj nošnji. Prošle godine na ovoj reviji pobijedila je aktivna članica UKPD „Taras Ševčenko“ Kaniža Anamarija Has, a ove godine ukrajinsku narodnu nošnju dostojno je predstavila Mia Gronjak, također aktivna članica Društva i dugogodišnja plesačica.

Sudionike i goste je zabavljala poznata grupa „Vigor“ koja je održala prekrasan koncert.

Na ovom festivalu svi sudionici i gosti imaju mogućnost ostvariti nova prijateljstva uz nezaboravno druženje.

Mirjana Has

SVETKOVINA SVETOG ANTUNA U PODVINJU

Župa svetog Antuna Padovanskog u Podvinju (Slavonski Brod), svečano je proslavila 13. lipnja 2025. godine blagdan svog nebeskog zaštitnika. Riječ je o jednoj od najvećih i najposjećenijih vjerskih proslava u Brodsko-posavskoj županiji na koju dolaze vjernici ne samo iz okolnih sela i gradova u Slavoniji već i iz Bosanske Posavine u susjednoj državi Bosni i Hercegovini. Ove godine veliki broj hodočasnika, obitelji s djecom, mladih i starijih su došli moliti, zahvaliti i duhovno se obnoviti.

Sveti Antun, omiljeni svetac hrvatskoga naroda i dalje ostaje snažan simbol vjere, nade i zajedništva u slavonskoj ravnici. Tisuće hodočasnika molilo je na osam svetih misa tijekom dana na prostoru pokraj podvinjske župne crkve sv. Antuna već od praskozorja. Bili su to „hodočasnici nade“ kako glasi i geslo proslave Antunova u jubilarnoj 2025. godini. Blagdan Svetog Antuna Padovanskog, zaštitnika male djece, nerotkinja, pomoćnika potencijalnim udavačama, sveca koji pomaže kod ozdravljenja vida i pronalaženja izgubljenih stvari jedan je od najomiljenijih blagdana u Brodsko-posavskoj županiji.

Blagdan Svetog Antuna započeo je misom u 5 sati a i ove godine, tradicionalno, u 8 sati služena je grkokatolička liturgija koju je predvodio o. Nikola Stupjak, dekan Slavanskog dekanata i župnik grkokatoličke župe u Lipovljanima koji je održao veoma nadahnutu i poučnu propovijed. Suslužili su kraj oltara župnik grkokatoličke župe Uzvišenja Svetoga Križa u Slavanskom Brodu o. Aleksandar Hmilj i kapelan o. Robert Čabraja, o. Andrija Lučin, župnik Kaniže i Šumeća, o. Andrej Prihoda, župnik u grkokatoličkoj župi Uspenija (Uznese-nja) Presvete Bogorodice u Devetini (Bosna i Hercegovina) i župnik župe Sv. Leopolda Mandića, biritualac, vlč. Robert Farkaš. Pjevanje ove godine, uz domaće vjernike, predvodili su zagrebački grkokatolički bogoslovi.

Antun Padovanski rođen 1195. u Lisabonu, u tadašnjoj Kraljevini Portugal, kao Fernando Martins de Bulhões. Potjecao je iz ugledne obitelji i od mladosti je pokazivao izniman interes za duhovni život. S 15 godina stupio je u Augustinski red, posvetivši se molitvi, studiju i služenju Bogu. Prekretnica u njegovom životu dogodila se kada je upoznao franjevece mučenike, ubijene u Maroku tijekom misije. Inspiriran njihovom predanošću, pridružio se Franjevačkom redu uzевši ime Antun, u čast sv. Antuna Pustinjaka.

Kao franjevac, Antun je postao poznat po učenosti i daru govora. Njegove propovijedi, koje su se često bavile pitanjima društvene pravde, pokajanja i Božje milosti, privlačile su mase. Propovijedao je diljem Italije i južne Francuske, boreći se protiv krivovjerja i prenoseći poruke ljubavi i nade. Antunova svetost bila je prepoznata još za života, a brojne čudesne pojave, poput ozdravljenja bolesnika, pripisivale su se njegovom zagovoru. Umro je 13. lipnja 1231. u mjestu Arcella, nedaleko Padove, u dobi od samo 36 godina. Već godinu dana kasnije, papa Grgur IX. proglasio ga je svetim.

Nikola Zastrižni

KONCERTI KOMORNOG ZBORA „CANTORES DEI“ KROZ HRVATSKU

Komorni crkveni zbor „Cantores Dei“ iz Lavova (Ukrajina) boravi na putovanju po Hrvatskoj, tijekom kojeg posjećuje mjesta i župe u kojima žive Ukrajinci i grkokatolici. Zbor djeluje pri crkvi Uzašašća Gospodnjeg u Lavovu od 2017. godine, a cilj mu je slaviti Boga kroz glazbu i promicati ukrajinsku kulturu među raznim zajednicama.

Ovaj mješoviti zbor sudjelovao je na brojnim događanjima, festivalima i koncertima diljem Ukrajine i Europe. Godine 2023. proglašeni su pobjednicima natjecanja župnih zborova u organizaciji "Žive televizije", dok su 2024. osvojili Grand Prix na festivalu "Vodohraj". Zbor vodi dirigentica Zorjana Lopadčak, a na putovanju ih prati otac Jurij Hanušćak.

Zbor je ovom prilikom doputovao u ženskom sastavu (bez muške pratnje zbog vojnih obveza), a dosada su posjetili Zadar, Zagreb, Lipovljane i Križevce. U Slavonski Brod su stigli iz Križevaca, gdje su u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice pjevali na svetoj misi i potom održali koncert kojemu je prisustvovao i križevački biskup, vladika Milan Stipić. Na

svetkovinu Tijelova, 19. lipnja 2025., u crkvi Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu, zbor je nakon svete mise održao svečani koncert. U dojmljivom ambijentu Franjevačkog samostana izveli su poznate duhovne pjesme, ali i tradicionalne ukrajinske pjesme. Njihov nastup oduševio je brojnu publiku, koja ih je ispratila gromoglasnim pljeskom.

Sljedećeg dana, 20. lipnja 2025., u pratnji domaćina grkokatoličke župe u Slavonskom Brodu oca Aleksandra Hmilja, zbor je posjetio Đakovačku katedralu i Osijek. Nakon obilaska, bili su gosti u najstarijoj ukrajinskoj grkokatoličkoj crkvi u Hrvatskoj – crkvi Pokrova presvete Bogorodice (1910.), gdje su u 18 sati pjevali večernju liturgiju s posebnom nakanom za mir u Ukrajini. Po završetku liturgije, zbor filijalne crkve sv. Josipa iz Bukovlja otpjevao je gostima jednu svoju crkvenu pjesmu. Druženje se nastavilo u dvorištu crkve uz pjesmu i gostoprimstvo mještana Bukovlja. Gosti su potom otputovali natrag u Križevce, a sljedeće mjesto njihovog putovanja bit će grad Ljubljana u Sloveniji.

Ivica Kševi

TIJELOVSKA PROCESIJA U SLAVONSKOM BRODU

U povodu svetkovine Presvetog Tijela i Krvi Kristove, 19. lipnja 2025. godine održana je Tijelovska procesija u Slavonskom Brodu. Kao i prethodnih godina, župljani grkokatoličke crkve Uzvišenja Svetoga Križa sudjelovali su na

svetoj misi i procesiji zajedno sa župljanima rimokatoličkih župa Slavonskog Broda.

Nakon mise u crkvi Gospe Brze Pomoći, procesija je krenula ulicama grada, zaustavljajući se na četiri postaje. Na drugoj postaji, posebno su se istaknule izložene grkokatoličke svete ikone.

Uz rimokatoličke svećenike, u procesiji su sudjelovali i otac Aleksandar Hmilj, župnik grkokatoličke župe te otac Robert Čabreja. Po završetku obilaska svih postaja, procesija je stigla pred crkvu Presvetog Trojstva, u Franjevački samostan, gdje je uslijedilo veliko tradicionalno šokačko kolo.

Taj svečani trenutak uvećao je i blagoslov najstarije smotre folklora u Hrvatskoj – 61. Brodskog kola, koja je tom prigodom posebno posvećena tijekom mise.

Ivica Kševi

IN MEMORIAM

Milenko Popović (1936. – 2025.)

U utorak, 13. svibnja, u 89. godini života zauvijek nas je napustio dr. sc. Milenko Popović, cijenjeni profesor emeritus, vrhunski stručnjak i istaknuti slavist.

Generacije studenata kojima je prenosio svoje znanje, kao i kolege profesori i nastavnici s kojima je radio, profesora Popovića pamtit će kao nena-metljivog i za razgovor uvijek zahvalnog sugovornika, iznimnog poštovanja koje se rijetko

susreće. Upravo je njegovo neutaživo zanimanje za znanost i novim akademskim spoznajama ostavilo snažan trag među kolegama i brojnim studentima kojima je predavao.

Svojim je radom i zalaganjem zadužio i ukrajiniste i rusiste, mnogi su ga poznavali i cijenili. Nije tražio priznanja, ali su ona dolazila sama – iz poštovanja, iz zahvalnosti, iz svijesti koliko je njegov doprinos bio dragocjen.

Bio je i ostao istinski slavist, zaljubljenik posebice u istočnoslavenske jezike i paleoslavistiku, premda je istim takvim

žarom predavao i popularizirao kroatistiku kad god bi bio u prilici.

Bio je autor i koautor mnogobrojnih znanstvenih radova, mentor diplomantima, magistrantima i doktorandima. Studenti će ga pamtiti kao odmjerenog profesora s iznimnim minucioznim pristupom u akademskom radu, ali i životu, a taj je odnos prema radu nastojao prenijeti i svojim studentima. Znao je slušati, a kad bi nam se obratio svojim polaganim odmjerenim govorom, i mi bismo slušali njega.

Pamtit ćemo odmjeren ritam njegova govora i njegovu besprijeckornu dikciju.

Danas, kad ga više nema, ostaje praznina. Ali istovremeno i osjećaj velike zahvalnosti što smo ga poznavali. Što smo učili uz njega, i od njega.

Bio nam je i ostao neiscrpna inspiracija da i sami budemo bolji nastavnici, znanstvenici, ljudi...

S dubokim poštovanjem i zahvalnošću čuvat ćemo uspomenu na njega i na njegov neprocjenjiv doprinos u utemeljenju i radu Katedre za ukrajinski jezik i književnost.

Dragi i poštovani Professore, hvala Vam na svemu.

Počivajte u miru.

Katedra za ukrajinski jezik i književnost

«ПЕТРИКІВСЬКІ КВІТИ» НА УРОКАХ РІДНОЇ МОВИ

Із казковим світом «Петриківського розпису» діти українського походження знайомляться у школі на уроках української мови, а також у Літніх школах для вивчення української мови і культури, які організовує Українська громада Республіки Хорватія за підтримки Міністерства науки, освіти та молоді РХ.

Казковий світ «Петриківки» зачаровує дітей і знайомить їх з різними видами декоративно-прикладного мистецтва. Коли приходить чарівна весна і тепле літчко, учні, втомлені від навчання, з великим захопленням відкривають для себе цей чарівний світ, створений народними майстрами України. Діти залюбки знайомляться з декоративним народним розписом, розвивають уміння створювати візерункові композиції з елементів петриківського розпису, стають справжніми творцями прекрасного.

Наприкінці кожного навчального шкільного року, уже традиційно, учні беруть у руки пензлики і дають волю своїй фантазії, тоді звичайний аркуш паперу перетворюється у справжній витвір мистецтва. Особливо діти люблять малювати квіти технікою декоративного народного розпису. На дитячих роботах квітне казкова весна. Здається, що сама дівчина-весна, щедра на яскраві кольори, водить своєю рукою

маленьких художників. Кожна робота багата барвистістю та символікою. На паперах і паперових тарілках майорять яскраві квіткові орнаменти, які відображають давню українську традицію. Весняні барвисті квіти на дитячих роботах символізують красу і щастя, плодючість і здоров'я, любов і красу. У класі панує атмосфера спокою, добра, єдності і взаємоповаги.

Оксана Мартинюк

